

Mukanda ya Kuyantika 2

Sambu na bana préscolaire—Baleso

Baleso 19 Kuyantika Kapu 4—11 Edition 2021

Mama Lorella Rouster, Projet Mwinda

Ministères pour Chaque Enfant, ASBL

Matondo na www.freebibleimages.com/YoMinistry sambu na foto

Mukanda ya KUYANTIKA 2 sambu na bana prescolaire Baleso

Yai kele Bablok ya malongi to activite ya beto ta sadila :

↑ BABLOK YA REVISIO

- ↑ Tuba diaka bandinga ya Bible ya lesu me luta**
- ↑ Tanga diaka histoire ya Bible ya lesu me luta**
- ↑ Songa diaka foto ya Bible ya lesu me luta**

! BABLOK YA MFUNU MINGI

- ! Badinga ya Bible ya kubambuka**
- ! Histoire ya Bible (ti ndinga ya bubuyai)**
- ! Bakestio ya Bible**
- ! Foto—Kutendula ti Kuyula Bakestio**
- ! Mwa-seneti ya histoire ya Bible**
- ! Kuyimba**
- ! Ntangu ya Bisambu**

+ BABLOK YA NKAKA

- + Bande ya Ritime**
- + 'Bambuka' Marche**
- + Bansaka ti mambu ya nkaka ya kusala**
- + Kutambula, Kumona**
- + Kusimba malembe**
- + Exercise**
- + Kupema**

NB : Nge lenda mona baressources ya nkaka na Kituba (Kikongo ya l'etat) na www.teachingforafrica.com (/ressources par langue).

Mambu Kele na Mukanda Yai:

Leso 16 Nzambi buyaka makabu ya Kaini.	Kuyantika 4 :1-7 & 5 :4
Leso 17 Kaini waka makasi ti fwaka Abele .	Kuyantika 4 :8-15
Leso 18 Fami ya Kaini yelaka, kansi bo landaka Nzambi ve.	Kuyantika 4 :15-24
Leso 19 Fami ya Seti balulaka ntima na Nzambi. Luka 3 :38	Kuyantika 4 :25-26, 5 :1-5,
Leso 20 Nzambi sakumunaka fami ya Seti mingi.	Kuyantika 5 :6-32
Leso 21 Nzambi wilaka Noa mawa na ntangu ya ndola.	Kuyantika 6 :1-8
Leso 22 Noa lemfukaka na Nzambi na kutunga masuwa.	Kuyantika 6 :9-12
Leso 23 Noa lemfukaka na Nzambi, yo yina yandi ti fami fwaka ve na masa ya ndola.	Kuyantika 7:1-10
Leso 24 Nzambi tindaka mvula sambu na kuyobisa nsi-ntoto.	Kuyantika 7:11-24
Leso 25 Nzambi sukisaka masa ya ngolo ya ndola.	Kuyantika 8 :1-14
Leso 26 Noa vutulaka matondo na Nzambi.	Kuyantika 8 :15-20
Leso 27 Nzambi yidikaka basezo ya konso mvula.	Kuyantika 8 : 21-22
Leso 28 Nzambi pesaka bantu kisalu na kuyala na zulu ya nzemono.	Kuyantika 9 :1-4
Leso 29 Nzambi ke mona moyo ya muntu mfunu.	Kuyantika 9 :5-6
Leso 30 Nzambi tulaka nkongolo na zulu bonso kidimbu ya nsilulu na Yandi.	Kuyantika 9 :8-17
Leso 31 Noa laukaka na malafu, ti mpasi kulandaka.	Kuyantika 9 :18-29
Leso 32 Fami ya Noa yelaka, ti kumaka makanda ya Yuropa ti Russe. Semi butaka dikanda ya pesaka beto Yesu-Mesia.	Kuyantika 10 :1-32
Leso 33 Bantu buyaka Nzambi na Babele, yo yina Nzambi kumisaka bandinga na bo kisakasaka.	Kuyantika 11 :1-9
Leso 34 Dikanda ya Semi ta Pesa Beto Mesia.	Kuyantika 11 :10-32
Leso 35 Revisio	

Ministeres pour Chaque Enfant

Leso 16 Nzambi buyaka makabu ya Kaini. Kuyantika 4 :1-7 & 5 :4

Kuyidika na ntwala : Sambu na nsaka, nge ta vanda na mfunu ya bafoto ya bambisi ti ya bandunda mutindu na mutindu. Muntu lenda dessiner yo na bitini ya fioti ya papier. Sambu na ‘Kusimba Malembe’, sosa kitini ya mika ya mbisi kana yo lenda monika.

Kikuma : Nzambi me songa beto nzila beto lenda kwisa na Yandi. Beto kwisa na nzila Yandi me songa.

Revisio : Bambuka nde Nzambi songaka Papa Adami ti Mama Eva mutindu bo lenda kwisa na Yandi. Bo kwisa na Yandi na nzila ya menga kaka. Yandi songaka bo nzila yai ntangu Yandi fwaka mbisi kuwatisa bo lele.

Bandinga ya Bible ya Kubambuka : *Yesu nde: “Mono kele nzila... (Yoane 14:6, kansi na bana beto binga yo kaka ‘bandinga ya Bible’ to ‘bandinga ya Yesu.’)*

Histoire ya Bible :

Muntu ya ntete na ntoto-nsi ya mvimba, zina na yandi Papa Adami. Nkento na yandi, zina na yandi Mama Eva. [*Bana tuba, ‘Papa Adami na Mama Eva.’*] Nzambi salaka bo zole.

Nzambi songaka bo kubuta bana. Ntama ve, Mama Eva bakaka divumu. Kiese mingi ! Yandi butaka mwana, mwana ya bakala. O, kiese MINGI ! [*Bana tuba, ‘Kiese mingi ! Mwana ya bakala !’*] Mwana ya ntete me butuka na ntoto yai ! Makabu ya mbote ya Nzambi ! Papa Adami ti Mama Eva zabaka yo mbote. Bo pesaka yandi zina ‘Kaini’. [*Bana tuba, ‘Kaini’*]

Ntangu fioti diaka, Mama Eva bakaka divumu diaka. Yandi butaka mwana ya zole. Yandi mwana ya bakala mpi. Zina na yandi Abele. [*Bana tuba, ‘Mwana ya zole, Abele.’*] Fami yambaka yandi na kiese. Na nima, bo butaka bana ya nkaka mpi. Bo butaka bana ya babakala ti bana ya bankento. Fami na bo vandaka kuyela. Fami ya nene. Kiese mingi !

Nzambi longaka Papa Adami ti Mama Eva. Papa Adami ti Mama Eva longaka bana na bo. Bo longaka bo yonso ya Nzambi me songa bo. Bo longaka bo nzila bo lenda kwisa na Yandi.

Masumu me kota na nsi-ntoto. Yo yina, bo fweti natila Nzambi makabu ya menga. [*Bana tuba, ‘makabu ya menga.’*] Makabu sambu na masumu na bo. Yo songaka bo nde Nzambi ta tinda Mesia. Mesia ta pesa menga na Yandi sambu na masumu na bo. [*Bana tuba nde, ‘Mesia ta kwisa !’*]

Kaini ti Abele yelaka. Kaini zolaka mingi kusala bilanga. Bum ! Bum ! Bum ! Kaini ndimaka ntoto ya bilanga na yandi. Bandunda yelaka mbote. Madia ya mbote basikaka na kilanga na yandi. [*Bana tuba nde, ‘Bilanga.’*]

Abele zolaka kusansa bambisi. Mosi, zole, tatu, iya...yandi tangaka mameme na yandi. Bo butaka mingi. Bo mpi pesaka fami madia, ti mpusu ya bambisi pesaka bo lele. Kaini ti Abele, bo zole me sala kisalu ya mbote. Kisalu ya mfunu.

Kilumbu mosi, Kaini yindulaka kupesa Nzambi makabu. Yandi zabaka nde makabu fweti vanda ya menga. [*Bana tuba nde, ‘Makabu fweti vanda ya menga.’*] Nzambi me tuba yo. Kansi Kaini zolaka ve. Yandi nde, « Mono ta kwisa na Nzambi na nzila na mono mosi. »

Ministeres pour Chaque Enfant

Yandi bakaka bandunda ti bambuma ya kilanga. Yandi pesaka yo makabu na Nzambi. Kansi ndunda songaka ve mpila Mesia ta pesa menga na yandi. Yai vandaka ve mpila Nzambi me songa bo kupesa makabu ! Yo yina, Nzambi ndimaka yo ve. [*Bana tuba, 'Nzambi ndimaka ndunda ve.'*]

Abele mpi kwendaka kupesa Nzambi makabu. Yandi pesaka mwana-dimeme. [*Bana tuba nde, «Mwana Dimeme ».*] Yo songaka mpila Mesia ta pesa menga na Yandi. Yo vandaka mpila Nzambi me songa bo kusala. Nzambi vandaka na yo kiese. [*Bana yonso bula maboko. Bo tuba nde, 'Nzambi vandaka na yo kiese.'*] Nzambi ndimaka makabu ya Abele. Yandi ndimaka makabu ya menga.

Yai pesaka Kaini makasi. Sambu na nki Nzambi ndimaka makabu ya Abele, kansi ya yandi, Kaini, ve ? Luse na yandi vimbaka na makasi. [*Bana sala luse ya makasi ti bo tuba, 'Makasi !'*]

Nzambi songaka Kaini nde yandi mpi lenda kwisa na Yandi. Yandi fweti kaka kwisa na nzila Nzambi me tuba. Na nzila ya menga. Mpidina Nzambi ta ndima mpi yandi. Kansi Kaini zolaka ve. [*Bana nikisa ntu 've' ti tuba na mawa, 'Kaini zolaka ve.'*]

Bana, beto lenda kwisa ve na Nzambi konso mpila beto zola. Ikele ve ! Beto yonso, beto fweti kwisa na nzila Nzambi me yidika. Kaini ti Abele, bo zabaka nde Mesia ta kwisa. [*Bana tuba nde, 'Mesia ta kwisa.'*] Mesia ta pesa menga na Yandi makabu. Yandi ta pesa menga sambu na mbi yonso ya beto me sala.

Bubuyai, beto zaba nde Mesia yina kele Yesu. [*Bana tuba nde, 'Yesu! Yesu! Yesu! Mesia!'*] Ntangu Yesu kwisaka, Yandi tubaka nde, « Mono kele nzila. » Yandi pesaka menga na Yandi makabu sambu na beto. Beto lenda kwisa na Nzambi na nzila na Yandi.

[*Mono ta yula, 'Nki mutindu beto kwisa na Nzambi?', ti beno bana tuba, "Na nzila ya Yesu Mesia!" Moniteur, sala mpidina mbala tatu.*]

Ndinga ya bubu yai : menga

? Yula bana na nima ya kutangila bo histoire :

- Bana ya ntete ya Papa Adami ti Mama Eva vandaka nani ?
(Kaini ti Abele)
- Kaini salaka nki ti Abele salaka nki ?
(Kaini salaka bilanga. Abele sansaka bambisi.)
- Bo zabaka nde bo fweti pesa Nzambi makabu ya nki ?
(Ya menga.)
- Nani pesaka makabu ya pesaka Nzambi kiese ?
(Abele)
- Kaini pesaka makabu ya bandunda. Keti yo pesaka Nzambi kiese ?
(Ve, sambu yo vandaka makabu ya menga ve.)

Ministeres pour Chaque Enfant

- Nani kele Mesia ?
(Yesu Kristo)
- Yesu tubaka nde, “Mono kele _____ (nki) ?
(Nzila)
- Nani pesaka menga na Yandi sambu na mbi na beto ?
(Yesu Kristo)

□ **Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :**

- Wapi kele sika bo ke samba Nzambi ?
(Mesa ya makabu)
- Nki nge mona na zulu na yo ?
(Mbisi, ti bandunda ya kilanga)
- Tiya ke simba nki makabu—mbisi to bandunda ?
(Mbisi kaka.)
- Wapi kele Kaini ? Abele ?
(Kaini ke telama na ntwala makabu na yandi ya ndunda. Abele ke fukumuna na ntwala makabu na yandi ya mbisi.)
- Nki ke salama ya ke songa kiese ya Nzambi ?
(Nzambi me yoka makabu ya Abele tiya, makabu ya mbisi, ya menga.)

Mwa-Seneti :

Bana sala bonso bo ke nata mwana-dimeme kupesa makabu na Nzambi. Bo fukama bonso bo ke samba. Bo sala “Whoosh” kusonga nde Nzambi me tinda tiya kusimba makabu na bo.

Kuyimba:

Yesu Ke Nzila

Yesu ke nzila
Kwenda na Tata
Kwenda na Tata
Kwenda na Tata
Yesu ke Nzila
Kwenda na Tata
Beto yangalala !

Nata menga ya mbisi
Nata menga ya mbisi
Nzambi ta ndima yo.

Tuba: “Abele !”
Nata menga ya mbisi
Nata menga ya mbisi
Nata menga ya mbisi
Nzambi ta ndima yo.

Menga

(Ton : O, menga ya Yesu)
Tuba: “Kaini !”
Nata menga ya mbisi

O, menga ya Yesu
O, menga ya Yesu
O, menga ya Yesu
Ya ke sukula ntima !

Bisambu :

Nzambi, merci sambu na Yesu. Merci sambu Yandi kele nzila kukwisa na Nge. Sadisa beto kukwisa na nzila na Yandi. Amen.

Ministeres pour Chaque Enfant

Bande ya ritima

Bana sola binzanza, matadi, banti, etc. Bo yimba bankunga diaka. Bo sadila bima yina kusala ritime.

Bambuka Marche

Twadisa bana na marche. Bo landa ntwadisi na bageste mingi mutindu na mutindu. Mbala na mbala yandi telama sur place ti boka, « Bambuka ! » (Bana repeter na nima na yandi.) “Makabu ya menga !” (Bana repeter.) Na nima bo tuba yo mbala mingi, ntwadisi ta boka nde, “Bambuka!” (Bana repeter na nima na yandi.) “Menga ya Yesu !”

Bansaka

Nki dimeme, nki ndunda ?

Na kati ya salle de classe, mwanga bafoto ya mameme ti ya bandunda. Bana sosa bafoto. Bo pesa nge yina ya ke sambu na makabu. Bo tula bandunda na zulu ya mesa na sika ya nkaka sambu na kusonga nde bantu kudia yo, kansi bo pesa yo ve bonso makabu.

Ee, to ve ?

Balula bafoto yina diaka. Songa bo mosi-mosi na classe. Kana fami ya Papa Adami lenda sadila yo makabu, bo tubaka nde, ‘Ee.’ Kana bo lenda sadila yo ve bonso makabu, bo tuba, ‘Ve.’ Kana bafoto ikele ve, kaka tuba bazina ya bambisi ti bazina ya bandunda, ebuna bana songa kana bo lenda sadila yo makabu to ve.

Nki couleur ? Yula bana nki couleur ndunda ? Mika ya dimeme ? Menga ?

Kutambula, Kumona

Tambula na bwala kumona bambisi ya mameme, to tala foto na yo.

Kusimba Malembe

Nata ndambu mika ya bambisi. Pesa bana nzila mosi-mosi kusimba yo malembe-malembe na musapi.

=====

Leso 17 Kaini waka makasi ti fwaka Abele.**Kuyantika 4 :8-15****Kikuma :**

Beto tina makasi. Yo ke bendaka beto kusala mbi.

Revisio :

Moniteur, songa foto ya Leso 16. Lomba bana kusonga nge nki ke salama. Yika malongi nge mona mfunu sambu bo bakisa mbote lesu ya me luta. Tuba ngolo nde Nzambi songaka Papa Adami ti Mama Eva nde bo fweti nata makabu ya menga na kukwisa na Yandi.

Bandinga ya Bible ya Kulonguka : “*Makasi kele kima mosi ya nku*” (Bandinga ya Bible na Bingana 27:4)

Histoire ya Bible :

(Songa foto ya Leso 16.)

Awa beto ke mona Kaini ti Abele. Bo me pesa makabu na bo na Nzambi. Nzambi ndimaka makabu ya nani ? (Ya Abele.) Ee, Nzambi ndimaka ya makabu ya Abele, sambu Abele pesaka mbisi. Menga na yo panzanaka.

Nzambi buyaka makabu ya nani ? (Bana nde, ‘ya Kaini.’) Ee, Nzambi buyaka makabu ya Kaini, sambu menga vandaka ve. Kaini pesaka makabu ve na mpila Nzambi songaka bo.

(Songa foto ya Leso 17.) Keti Kaini vandaka na kiese na mambu yai yonso ? [Bana nde, ‘Ve.’] Ikele ve ! Ikele ve ata fioti ! Kaini vandaka na ---makasi ! Tala luse na yandi. Makasi kele mambu mosi ya ntima, kansi mbala mingi yo ke monikaka na luse. [Bana sala luse ya ke songa makasi.] Kuvanda makasi na muntu kele mbote ve. Yo ke bendaka beto kusala mambu mingi ya mbi. Ntima ya Kaini fulukaka na makasi. Yandi yantikaka kuyindula mbi. Nki mambu ya mbi yandi lenda sala na leki na yandi Abele ?

Lukanu mosi ya mbi kotaka na ntima ya Kaini. Yandi lombaka leki na yandi kutambula fioti ti yandi. Mono banza bo vandaka kutambula nzila mosi mbala mingi. Bo vandaka bampangi. Abele ndimaka. Bo yantikaka kutambula. Klop. Klop. Klop. Klop. Klop. Klop Klop. Klop. Bo kwisaka ti na bilanga. Ntangu yina, Kaini balulaka. Yandi fwaka Abele. Beto zaba ve kana yandi fwaka Abele na nti, to na ditadi bonso ditadi yai, to nki mutindu. Kansi yandi fwaka mpangi na yandi, leki na yandi. O, mawa ! Mawa ! Kaini, makasi na nge me sala nki ? [Bana tuba, ‘Mawa ! Mawa !’]

Kaini vutukaka bonso mambu me salama ve. Klop ! Klop ! Klop ! Klop ! Yandi banzaka nde muntu me mona ve mbi ya yandi me sala. Kansi Nzambi me mona yo. Nzambi kwisaka na Kaini. Yandi yulaka Kaini nde, « Wapi leki na nge Abele ? »

Kaini vutulaka nde, « Mono zaba ve. » O ! Yandi me tuba luvunu. Ntete, kuwa makasi. Ya zole, kufwa mpangi. Ya tatu, kusa luvunu. O, Kaini, nge zaba ve ? Kieleka !

Kaini tubaka na Nzambi diaka nde, « Keti mono muntu ke talaka yandi ? »

Ministeres pour Chaque Enfant

Kansi muntu lenda kusa Nzambi ve. Nzambi yulaka yandi nde, « Nki yina ya nge me sala mpidina ? Wa ! Menga ya leki na nge ke dila ngolo.”

O, Kaini ! Masumu na nge me monika. O, mawa. O, nsoni. O, mpasi. Ndambu ya makasi me natila nge mambu yai yonso.

Nzambi pesaka Kaini ndola. Yandi fweti bika fami na yandi. Yandi fweti kwenda kuzinga na sika ya nkaka. Na sika yina, bandunda ta zola kuyela ve. Kisalu na yandi ta vanda mpasi. Yandi ta yungana kukonda sika ya mbote ve kuzinga. Yonso mambu yai landaka sambu na makasi na yandi.

O, beto bika makasi. Beto pesa yo nzila ve kusimba beto.

Ndinga ya bubu yai : makasi

? Yula bana na nima ya kutangila bo lesu :

- Sambu na nki Kaini fwaka Abele ?
(Sambu na makasi ti kimpala, sambu Nzambi ndimaka makabu ya Abele, kansi ya yandi Kaini ve.)
- Kaini fwaka Abele wapi ?
(Na kilanga)
- Nani monaka Kaini kufwa Abele ?
(Muntu ve. Kaka Nzambi.)
- Keti Kaini ndimaka masumu na yandi nswalu ?
(Ikele ve.)
- Nzambi tubaka nde nki vandaka kudila na ntoto ?
(Menga ya leki na yandi. Menga ya Abele.)
- Nki vandaka ndola Nzambi pesaka Kaini ?
(Yandi bika fami, yandi kwenda kuyungana na sika ya nkaka.)

□ Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :

- Nge ke mona foto ya nani ?
(Kaini ti Abele)
- Bo kele wapi ?
(Na nseke to na kilanga)
- Nki masumu Kaini ke sala ?
(Yandi ke bula Abele sambu na kufwa yandi.)
- Luse na yandi ke songa nki ?
(Makasi)

Mwa-seneti

(Moniteur, beto zola ve kulomba bana kusala seneti ya mambu ya mbi. Yo yina, bo ta songa ve mpila Kaini fwaka Abele.)

Ministeres pour Chaque Enfant

Bana dila bonso menga ya Abele dilaka na ntoto. “Ooo---oooo---sambu na nki nge me fwaka mono, mpangi na mono ? Oooo !”

Kuyimba :

(Ton : The Wheels on the Bus Go Round and Round)

Kaini kuwaka makasi, makasi, makasi
Kaini kuwaka makasi

Yandi fwaka mpangi. (O mawa!)
Yandi fwaka mpangi.

Makasi kele mm-bi, Mm—bi ! Mm—bi !
Makasi kele mm-bi
Yo benda masumu.

O, Makasi Yambula ! (Ton: Congolais traditionnel)

O, makasi (O makasi) O makasi yambula (O makasi)
O, makasi (O makasi) O makasi yambula !

Bisambu

O Nzambi, sadisa beto kuyambula makasi sambu yo benda beto ve kusala mbi. Na zina ya Yesu. Amen.

Bande ya ritima

Bana sola instrument ya ritima. Bo yimba diaka bankunga ya lesu yai ti ritime. Bo lenda kina mpi na ndonga.

Bambuka marche

Bana landa ntwadisi kusala bageste mingi. Mbala na mbala yandi kanga ti yandi boka, « Bambuka ! »
Bana landa yina yandi tuba. « Yambula makasi ! » Bo boka yo, ebuna bo landa bageste na yandi diaka.

Nsaka

Bana lenda kwisa na ntwala mosi-mosi, kaka bo ya zola. Muntu na muntu songa luse ti bageste ya luzolo, to ya makasi. Bana ya nkaka fweti tuba nde « luzolo » to « makasi ».

Leso 18 Fami ya Kaini yelaka, kansi bo landaka Nzambi ve.**Kuyantika 4 :15-24**

Kuyidika na ntwala : Tala bima ya kele mfunu sambu na nsaka ti sosa bima to bafoto yina.

Kikuma : Beto tula Nzambi ntima. Ebuna, Yandi ta vandaka ti beto.

Revisio :

- † Nani fwaka leki na yandi ? (Kaini)
- † Kaini fwaka leki na yandi sambu yandi waka nki na ntima ? (Makasi)
- † Yandi vandaka na makasi sambu Nzambi salaka nki ? (Buyaka makabu na yandi)
- † Nzambi buyaka makabu ya Kaini sambu na nki ? Yandi nataka nki ve ? (Menga)
- † Nzambi songaka bo kunata makabu ya nki ? (Menga)
- † Nki ndola Nzambi pesaka Kaini ? (Yandi bika fami, yandi kuyungana na sika ya nkaka.)
- † Kaini vandaka muntu ya mbote to ya mbi ? (Mbi. Yandi fwaka mpangi na yandi.)
- † Keti beno banza nde fami ya Kaini ta vanda ya mbote to ya mbi ? (Ya mbi bonso yandi.)

Bandinga ya Bible ya Kulonguka : ...Nzambi...ke vandaka na konso muntu yina ke tulaka Yandi ntima..
(Bandinga yai ke monika na *Esdrasi ch. 8 vs. 22b.*)

Histoire ya Bible :

Oh, mawa ! Kaini me sala mbi. Yandi me fwa leki na yandi. Nzambi pesaka Kaini ndola. Yandi fweti bika fami na yandi. Yandi fweti kwenda, yandi ti nkento na yandi. Bo kwenda bo mosi. Bo kuyungana na sika ya nkaka. Bumosi ! Bumosi ! Bo ta mona Papa Adami diaka ve. Bo ta mona Mama Eva diaka ve. Mawa !

[Bana tuba, 'Mawa ! Kuyungana !']

Kaini vandaka na boma. Yandi monaka nde na nima fami na bo kuyela, muntu ta kufwa yandi. Bo ta fwa yandi sambu na mbi ya nene yandi me sala. Kansi Nzambi wilaka Kaini mawa. Nzambi tulaka yandi kidimbu na *nitu na yandi*. Mpidina ata muntu kumona yandi, yandi lenda kufwa Kaini ve. *[Bana tuba, 'Nzambi tulaka Kaini kidimbu.]*

Kaini ti nkento na yandi kwendaka na ndambu ya Este. Papa Adami bingaka ntoto yina “Nodi.” Kaini ti nkento na yandi butaka mwana bakala kuna. Bo bingaka yandi zina “Enoki.” Bo butaka bana ya nkaka mpi, ya bakala ti ya bankento. Bantu na fami ya Kaini kumaka mingi. Bo kumaka bwala. Bo pesaka bwala zina ya mwana na bo ya ntete—Enoki. Enoki mpi butaka bana, ti bo butaka bana, ti bo butaka bana. *[Bana tuba, 'Enoki.']*

Fami ya Kaini kumaka nene, kansi fami mosi ya mawa. Bo zolaka Nzambi ve. Bo landaka Yandi ve. Bo sambilaka yandi ve. Kaini landaka mabanza na yandi mosi kupesa makabu ya bandunda na Nzambi. Yandi landaka makasi na yandi mosi na kufwa leki na yandi. Bana na yandi mpi landaka mabanza na bo mosi. Mabanza yina vandaka mbote ve na meso ya Nzambi.

[Bana tuba nde, 'Fami ya Kaini mbi.']

Nzambi me sala bakala mosi ti nkento mosi. Yandi me kwelisa bo. Kansi na fami ya Kaini, bantu yantikaka kubaka bankento zole. Mabanza na bo mosi. *[Bana tuba, 'Bankento zole—mabanza ya Nzambi ve.]*

Ministeres pour Chaque Enfant

Bantu ya nkaka na dikanda ya Kaini sansaka bambisi. Baa ! Baa ! Moo ! Moo! [*Bana sala ndinga ya bambisi.*] Ya nkaka zingaka na bantenta. Ya nkaka vandaka ngolo kubula miziki. [*Bana sala bonso bo ke bula bima ya misiki.*] Ya nkaka vandaka ngolo kusala bibende ya mutindu na mutindu. Bo vandaka bantu ya mayele mingi. Kansi, bo vandaka bantu ya mbi mingi. Mosi na kati na bo fwaka mpangi ya nkaka. Bonso tata na yandi Kaini. O, mawa ya nene kutunga fami ya zola Nzambi ve ! [*Bana tuba nde, 'Mawa ! Mawa! Fami ya zola Nzambi ve !'*]

Bana, beto vanda bonso fami ya Kaini ve. Beto tula Nzambi ntima. Beto zola Yandi mingi. Ebuna, Yandi ta vanda na beto.

Ndinga ya bubu yai : fami

Yula bana na nima kutangila bo lesa :

- ? Keti fami ya Kaini vandaka mbote to mbi ? (Mbi kaka.)
- ? Keti fami ya Kaini vandaka buzoba to mayele ? (Mayele)
- ? Fami ya Kaini zabaku kubula nki ? (Misiki)
- ? Fami ya Kaini zabaka kusala bima ya nki ? (Kibende)
- ? Fami ya Kaini zabaka kusansa nki ? (Bambisi)
- ? Fami ya Kaini, ndambu na bo zingaka na kati ya nki ? (Ya bantenta)
- ? Fami ya Kaini kiese to mawa ? (Mawa)
- ? Sambu na nki mawa ? (Sambu bo zolaka Nzambi ve.)

Yula bana ntangu nge ke songa foto :

- Beno mona bantu ikwa ? (3)
- Babakala ikwa ? (1)
- Bankento ikwa ? (2)
- Fami ya nani ntete kubaka bankento zole ? (Fami ya Kaini)
- Yai kele mabanza ya Nzambi ? (Ikele ve. Yandi salaka bakala mosi ti nkento mosi; Yandi kwelisaka bo.)

Mwa-seneti :

Bantu ya nkaka na fami ya Kaini vandaka ngolo kubula misiki. [*Moniteur, songa mutindu na mutindu kubula misiki na instrument imaginaire. Bana kulanda nge.*] Bo vandaka ngolo kubula misiki, kansi bo yimbilaka Nzambi bankunga ve. [*Moniteur, bana songa luse ya mawa. Bo yimba, 'Mawa, mawa, kuvanda fami ya Kaini.*]

Kuyimba : (Tune : Twinkle, Twinkle, Little Star)

Bana ya fami ya Kaini
Bo zolaka ve Nzambi

Bana ya fami ya Kaini
Mawa kaka, mawa mingi

Bisambu :

[*Bana yonso tuba phrase na phrase na nima na nge, moniteur :*]

Ministeres pour Chaque Enfant

Tata Nzambi, beto zola ve kuvanda bonso Kaini.

Tata Nzambi, sadisa beto kutula Nge ntima.

Ebuna Nge ta vanda ti beto ntangu yonso.

Na zina ya Yesu, Amen.

Bande ya ritima :

Bana sola bima ya bo lenda bula. Bo sala pratika na yo. Na nima, bo sadila yo kuyimba “Bana ya fami ya Kaini”.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Tula ntima na Nzambi ! Kulanda Yandi ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Na kati ya salle, bumbu bima to foto ya ke songa fami ya Kaini. (Instruments ya misika, foto ya ntenta, bapoupee zole ya nkento, luse ya mawa, bima ya kibende, bafoto to bapoupee ya bambisi) Bana sosa yo, bo simba bima ya bo mona. Na nima, konso mwana lenda songa nki yandi me mona. Yandi lenda songa nki yo ke songa sambu na fami ya Kaini, to bana ya nkaka lenda sadisa yandi kubambuka.

Kutambula, kumona :

Kana bambisi to bima ya bibende kele penepene, bana tambula sambu na kumona yo.

Kusimba malembe :

Nata ngombe to kima ya nkaka ya misiki ya bana lenda simba malembe-malembe, to bula. Tuba nde: Fami ya Kaini bulaka misiki, kansi na Nzambi ve. Mawa mingi!

Leso 19 Fami ya Seti balulaka ntima na Nzambi.

Kuyantika 4 :25-26, 5 :1-5, Luka 3 :38

Kikuma : Beto bakisa nde Nzambi ta sakumuna beto kana beto balula ntima na Yandi.

Revisio :

- ‡ Beto me mona fami ya zolaka kulanda Nzambi ve. Mawa ! Zina ya fami yina nani ? (Fami ya Kaini)
- ‡ Keti Kaini zingaka sikamosi ti bampangi na yandi ? (Ikele ve. Nzambi tindaka yandi kuyungana.)
- ‡ Keti fami ya Kaini vandaka buzoba to mayele ? (Mayele, kansi bo zolaka Nzambi ve.)

Bandinga ya Bible ya kulonguka : *Bana na mono, beno kwisa kuwa mono...! Bandinga yai ke monika na Bankunga ch. 34 vs. 12.*

Histoire ya Bible :

Mama Eva butaka bana ya bakala zole—Kaini ti Abele. Kansi Abele pesaka Nzambi makabu ya mbote ve. Yandi pesaka yo ve na mpila Nzambi songaka bo. Yandi zwaka makasi sambu Nzambi ndimaka makabu ya Abele, kansi ya yandi ve. Ebuna yandi fwaka leki na yandi Kaini. Nzambi pesaka Kaini ndola. Yandi fweti bika fami. Yandi ti nkento na yandi kwenda kuyungana na ntoto bo bingaka Nodi. [*Bana tuba nde, 'Mawa mingi.'*]

Mawa mingi. Ntangu yai, kaka mwana-bakala mosi me bikala na Papa Adami ti Mama Eva. Kansi Nzambi wilaka bo mawa. Ntama ve, Mama Eva butaka diaka mwana ya bakala. Bo pesaka yandi zina Seti. [*Bana tuba nde, 'Seti.'*] Seti yelaka ti yandi mpi butaka fami. Mwana na yandi ya ntete Enosi. Ntangu yina, bantu yantikaka kubambuka diaka Mfumu Nzambi. Bo balulaka ntima. Bo yantikaka kusamba Yandi. Bo yantikaka kubinga zina na Yandi. Kiese mingi ! [*Bana tuba, 'Kiese mingi ! Bo me vutuka na Nzambi !'*]

Bantu zingaka bamvula mingi na bilumbu yina. Papa Adami me lungisa bamvula 130 ntangu yandi butaka Seti ! Na nima na yo, yandi zingaka bamvula 800 diaka. Whoa ! Bamvula mingi ! Yandi ti Mama Eva, bo butaka bana mingi ya nkaka—bana ya babakala ti bana ya bankento. Bo butaka fami ya nene. Fami na bo zolaka Nzambi ti sambaka Yandi.

Kansi Nzambi vandaka na lukanu speciale sambu na mwana na bo Seti. Yandi kumaka mbuta ya Mesia. Na nima ya bamvula mingi, fami na yandi butaka Mvulusi na beto Yesu Kristo Mesia. O, makabu ya mbote fami ya Seti me pesa beto ! Matondo sambu fami ya Seti pesaka beto Yesu !

Ndinga ya bubu yai : samba

? Yula bana :

- Nzambi pesaka Papa Adami nani na sika ya Abele ? (Seti)
- Fami ya Seti buyaka Nzambi to bo zolaka Yandi ? (Bo zolaka Yandi.)
- Lukanu special sambu na fami ya Seti vandaka nde bo buta nani ? (Yesu Mvulusi)
- Papa Adami zingaka bamvula mingi to fioti ? (Mingi. 930.)
- Papa Adami butaka bana mingi to fioti ? (Mingi, ya babakala ti ya bankento)

□ Yula bana ntangu nge ke songa foto :

- Nge ke mona nki awa ? [*Moniteur, songa mwana.*] Mwana ya me butuka.

- Nzambi pesaka Mama Eva nki mwana na sika ya Abele ? (Mwana-bakala Seti)
- Yai lenda vanda nani awa ? [*Moniteur, songa Yesu.*] Yesu Kristo, Mvulusi na beto. Bamvula mingi na nima, Yesu butamaka na fami ya Seti.

Mwa-seneti :

Bana sala bonso bo ke simba mwana ya mpa na maboko. Bo tuba nde, “O, Nzambi, matondo sambu na mwana yai Seti. Bo tuba nde “Bamvula miiiiiiiiingini na niiiiiiima...” Bo sala diaka bonso bo ke simba mwana ya mpa. Bana tuba nde “Matondo, Nzambi, sambu na Mwana yai, Yesu.”

Kuyimba : (Tune : Twinkle, Twinkle, Little Star)

Bo sambilaka Nzambi

Bo butaka Mvulusi

Bana ya fami ya Seti

Bo zolaka Nzambi mingi (2X)

Bana ya fami ya Seti

Bo zolaka Nzambi mingi.

Bisambu

[*Moniteur, bana tuba phrase na phrase na nima na nge.*]

Tata Nzambi,

Matondo sambu na fami ya Seti

Matondo sambu bo zolaka Nge mingi

Matondo sambu bo pesaka beto Yesu Mvulusi.

Sadisa beto kusambila Nge mpi. Na zina ya Yesu, Amen.

Bande ya ritima :

Bana baka instrument ya lenda sala makelele. Bo yimba diaka “Bana ya fami ya Seti” mbala mingi ti kubula instrument na bo.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Sambila Nzambi ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Bana meka kutuba bandinga ya ke songa kusambila Nzambi. Nsadisi tanga bandinga ikwa bo lenda tuba.

Mbandu : Yesu, Bible, nzo-Nzambi, kulomba, kufukama, pasteur, etc.

Kutambula, kumona :

Sosa muntu ya kele na responsabilite na kati ya dibundu, yandi kwisa kumonika na bana. Yo lenda vanda pasteur, mama pasteur, diacre mosi, ntwadisi ya chorale, etc. Songa bana mpila yandi ke sadisa na bisambu ya dibundu na beno. Ebuna bana tula yandi maboko, bo sambila yandi Nzambi nde Nzambi sakumuna yandi.

Kusimba malembe

Nata kima mosi ke tadila bisambu na dibundu na beno. Yo lenda vanda Bible ya pasteur, ngombo, nkunga, kulunsi, etc. Bana lenda simba yo malembe-malembe bu nge moniteur tendula mpila beno ke sadila yo na bisambu.

Leso 20 Nzambi sakumunaka bami ya Seti mingi.

Kuyantika 5 :6-32

Kuyidika na Ntwala : Sosa kana mununi mosi lenda monika. Yandi lenda kwisa kuvisiter kalasi na nge, to nge lenda tambula na bana na nzo na yandi to beno lenda kuta yandi na sika beno me yidika.

Kikuma : Beto kwikila na Nzambi na ntima na beto yonso.

Revisio :

- † Na sika ya Abele, Nzambi pesaka nani ? (Seti)
- † Seti butukaka ntangu Adambi vandaka leki to mbuta ? (Mbuta. Bamvula 130.)
- † Na nima ya bamvula mingi, nani butukaka na fami ya Seti? (Yesu Mesia)

Bandinga ya Bible : *Efezo ch. 1 vs. 3 Beto pesa mersi na Nzambi...Yandi sakumunaka beto...*

Histoire ya Bible :

Mama Eva vandaka na kiese sambu Nzambi me pesa yandi mwana ya bakala Seti. Tata Seti zingaka luzingu mosi ya nda. Yandi butaka mwana ya bakala Enosi, ti bana mingi ya nkaka, ya babakala ti ya bankento. Enosi yelaka, ebuna yandi butaka bana ya babakala ti ya bankento. Ti bo yelaka, ti bo butaka bana ya nkaka. Ti bana na bo butaka, ti bana ya bana na bo, ti bana ya bana ya bana na bo.

Na kati na fami na yandi vandaka muntu zina ya Enoki. [*Bana tuba, 'Enoki.'*] Enoki tambulaka na kintwadi ti Nzambi. Nzambi vandaka na kiese mingi na yandi. Yo yina, lumbu mosi, Nzambi bakaka Enoki tii na zulu. Enoki vutukaka ve na ntoto yai. Yandi bikalaka kaka na zulu. Yandi fwaka ve, mutindu bantu ya nkaka ke fwaka. Nzambi bakaka moyo na yandi ti nitu na yandi kimakulu tii na zulu. O lala ! Mambu ya nene. [*Bana tuba, "Nzambi bakaka yandi na zulu."*] Kansi Bible ke tuba nde lumbu mosi, Nzambi ta baka bakwikidi yonso kaka kiteso mosi.

Na kati ya fami ya Seti mpi vandaka muntu zina ya Matuzala. Yandi zingaka bamvula 969. Mingi! Yai me luta bo yonso. Yandi zingaka penepene na bamvula mile. Muntu ya nkaka me zinga ve na nsi-ntoto bamvula ya nda bonso yandi, Matuzala. [*Bana tuba, 'Matuzala. Zingaka bamvula miiiiiiiiiiiiing!*]

Na kati ya fami ya Tata Seti butukaka diaka muntu zina ya Lameki. [*Bana tuba, 'Lameki.'*] Lameki butaka muntu zina ya Noa. Noa vandaka muntu ya zolaka Nzambi mingi. Bampangi na yandi mingi vandaka kuvila Nzambi diaka, kansi Noa sambaka Nzambi kaka. [*Bana tuba, 'Noa.'*]

O, Nzambi sakumunaka fami ya Tata Seti mingi. Bantu ya nene ti ya lukwikilu butukaka na fami na yandi. Enoki. Matuzala. Lameki. Noa. Kansi muntu ya kuluta nene ya fami ya Tata Seti kwisaka bamvula mingi na nima. Muntu yina, Yesu Mesia, Mvulusi na beto. [*Bana tuba, 'Yesu ! Yesu ! Yesu ! Mesia !'*]

Nzambi ta sakumuna beto mpi, kana beto kwikila na Yandi na ntima na beto yonso. Bonso Tata Seti kwikilaka Yandi.

Ndinga ya Bible : tata

? Yula bana na nima kutangila bo histoire ya Bible :

- Tata Seti zingaka luzingu ya nkufi to ya nda ? (Ya nda)
- Nani kwendaka na zulu, kansi yandi fwaka ve ? (Enoki)

- Nani zingaka luzingu ya kuluta nda ya bantu yonso ? (Matuzala, penepene na bamvula mile)
- Keti Noa vandaka muntu ya mbi to ya mbote ? (Ya mbote. Yandi sambaka Nzambi.)

□ **Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :**

- Nani lenda songa mono—wapi kele ntoto ?
- Nki nge ke mona na zulu ya ntoto ? (Bantu)
- Nki nge ke mona na zulu ? (Matuti)
- Nki nge ke mona na nsi ya matuti ? (Makulu ya muntu)
- Nki ke salama na foto ? (Nzambi ke baka muntu tii na zulu)
- Maluku kele ya nani ? (Enoki)

Mwa-seneti :

Bana nangula maboko. Bo tuba nde, “Nzambi bakaka Enoki tii na bwala na Yandi.”

Bo sala bacercle ya nene na maboko. Bo tuba nde, « Matuzala zingaka luzingu mosi ya ndaaaaa. »

Kuyimba : (Ton: Twinkle, Twinkle, Little Star”)

Nzambi sakumunaka fami ya Seti
Yandi sakumunaka bo mingi (2X)

Nzambi sakumunaka fami ya Seti
Yandi sakumunaka bo mingi (2X)

Matuzala zingaka mingi
Enoki kotaka na zulu

Bisambu :

Bana yonso ta samba mbala mosi. Bo ta samba nde fami na bo mpi kulanda Nzambi. Kana bo zaba ve nki kutuba na Nzambi, bo lenda tuba, « Nzambi, sadisa fami na mono kulanda Nge. »

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Landa Nzambi ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Moniteur ta binga bazina ya bantu kele na fami ya Seti. Na nima ya konso muntu, bana ta bula maboko na bo mbala zole. Moniteur ta binga na mpila ritimika :

Tata Seti ! X X
Matuzala ! X X
Enoki ! X X

Lameki X X
Noa X X
Yesu X X

Kutambula, kumona :

Bana mona mununi. Kana muntu ya bamvula mingi kele na dibundu to na bwala, bana lenda kwenda kutala yandi to yandi lenda kwisa na kalasi na nge. Bana yula yandi age na yandi. Bo bambuka nde Matuzala zingaka tii na penepene na bamvula mile.

Kusimba malembe :

Bo pesa yandi diboko kana yandi ndima. Bo sambila yandi Nzambi.

Leso 21 Nzambi wilaka Noa mawa na ntangu ya ndola.

Kuyantika 6 :1-8

Kikuma : Kuzaba nde, Nzambi ke pesa ndola, ti Nzambi mpi lenda songa mawa.

Revisio : Beto me mona nde bana zole ya Papa Adami me buta bafami ya nene. Bo me kuma clan ya bantu. Kaini kumaka fami ya nene, kansi yandi zingaka sikamosi ve ti fami ya Papa Adami. Fami ya Kaini landaka Nzambi ve. Fami ya Seti zingaka penepene na Papa Adami. Yandi mpi butaka dikanda ya nene. Yandi sosaka Nzambi, ti bantu ya fami na yandi vandaka kusambila Nzambi.

Bandinga ya Bible : *Kuguluka ...kele kaka makabu yina ya Nzambi me pesaka beno sambu beno me tulaka ntima na yandi....* Bandinga yai ke monika na Efezo ch. 2 vs. 8 ti 9.

Histoire ya Bible :

Fami ya Seti vandaka kuyela, ti kuyela, ti kuyela. Bantu kumaka mingi. Ntangu yina, makwela mosi ya mbi yantikaka kusalama. Makwela yai bebisaka bafami. Bantu yantikaka kuvila Nzambi ngolo. Bo yantikaka kusala mbi mingi na meso na Yandi.

Nzambi vandaka na kiese na mambu yai ve. Yandi tubaka nde Mpeve na Yandi ta bikala na kati na bo mingi diaka ve. Bo kumaka mbi mingi. Bo bambukaka ve bima yonso ya mbote Nzambi me pesa bo. Bo butaka bantu ya mutindu ya nkaka—bantu ya nene-nene ti ya nda-nda, bantu ya mayele mingi. Kansi bantu yai buyaka Nzambi. Mbala ya nkaka bo butaka bana yai ti bampeve ya mbi. Nzambi vandaka na bo makasi. [*Bana tuba, 'Makasi.'*] Yandi pesaka bo bamvula 120 sambu bo kubalula ntima, bo vutuka na Yandi. Ata Yandi vandaka na makasi, Yandi mpi wilaka bo mawa. Yandi fwaka bo ve nswalu. Yandi zolaka nde bo balula ntima.

Kansi bo landaka kaka kusala mbi na bo. Nzambi monaka nde bantu vandaka na mambu ya mbi na ntima na bo konso ntangu. [*Bana tuba, 'Mbi konso ntangu.'*] Yo pesaka Nzambi mawa nde Yandi me sala bantu ya me kuma mutindu yina. Yo yina, Nzambi zengaka nde Yandi fweti kufwa bo yonso. Yandi ta fwa bambisi yonso mpi—na ntoto ya mvimba ! Aii !

Kansi Nzambi vandaka na kiese na muntu mosi na fami ya Seti. Zina ya muntu yai Noa. Yandi mpi me sala mbi, kansi yandi zolaka Nzambi ti sosaka Yandi na ntima na yandi yonso. Yo yina, Nzambi tubaka nde Yandi ta wila Noa mawa. Nzambi ta fwa yandi ve nzila mosi ti bantu ya nkaka. Nzambi wilaka Noa mawa. Bible ke tuba na sika ya nkaka nde Noa vandaka kusamuna na bantu ya nkaka. Lumbu na lumbo bo waka kusamuna na yandi. Mvula ya mvimba, bo balulaka ntima ve. Mvula ya zole, bo balulaka ntima ve. Tiiiiii bamvula nkama mosi, makumi zole. Bamvula mingi. Bo balula ntima ve. O, mawa, mawa ! Mawa sambu na bo ! Sambu na nki bo zolaka kubalula ntima ve ?

Kansi kiese sambu na Noa ! Nzambi zengaka kuwila yandi mawa.

Ndinga ya Bible ya kulonguka : mawa

? Yula bana na nima ya kutangila bo histoire ya Bible :

- Sambu na nki Nzambi vandaka na makasi na bantu ? (Bo salaka makwela ya mbi, bo salaka kaka mbi.)
- Yandi pesaka bo ntangu ikwa na kubalula ntima ? (Bamvula 120).
- Nzambi vandaka na kiese na nani ? (Noa)
- Noa samunaka. Yandi bondilaka bo kubalula ntima. Keti bo wilaka yandi ? (Ikele ve.)

□ **Yula bana na ntangu nge ke songa bo foto :**

- Muntu yai ta vanda nani ? (Noa)
- Yandi kele kusala nki ? (Kusamba Nzambi)
- Nki ke songa nge nde yandi kele kusamba Nzambi ? (Maboko na yandi na zulu)
- Munoko na yandi kele kukanga to kukangula ? (Kukangula)
- Yandi ke tuba na nani ? (Na Nzambi)

Mwa-seneti :

Bana nangula maboko. Bo samba Nzambi bonso Noa.

Kuyimba : (Ton: Twinkle, Twinkle Little Star)

Bantu kumaka mbi
Noa vandaka mbote.
Bantu butaka mbi
Noa sambilaka Nzambi.

Bisambu :

(Bana tuba fraze na fraze, na nima na nge.)
Nzambi, matondo sambu na bantu bonso Noa.
Yandi landaka Nge. Nge wilaka yandi mawa.
Matondo sambu Nge kele Nzambi ya mawa.
Na zina ya Yesu, Amen.

[Moniteur, mwana lenda samba yandi mosi kana yandi zola.]

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka,
« Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Nzambi ya mawa ! » ti bana repeter yo. Na
nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Bana sala nsaka ya maboko. Bo bula maboko na makulu mbala zole, bo tuba « Nza- mbi.”
Bo bula maboko na ntwala na bo, bo tuba, “ya”. Bo bula maboko mbala zole ti mpangi na lweka na bo, bo tuba
“mo-yo.” Bo sala yo mbala nsambwadi.

Kutambula, kumona : Bana tambula na ritima na kati ya salle de classe, bo tuba diaka ti diaka,
« Nzambi kingaka bamvula mingi. Bantu balulaka ntima ve.”

Na nima bo tuba nde, “Noa samunaka bamvula mingi. Bantu balulaka ntima ve.”

Kusimba malembe : Mwana na mwana lenda tula musapi na yandi na foto ya Noa.

Leso 22 Noa lemfukaka na Nzambi na kutunga masuwa.

Kuyantika 6 :9-12

Kuyidika na ntwala : Sosa mwana mosi ya bwala kusala bwatu bonso bwatu ya Noa ya mabaya. Songa bo foto yai kusadisa bo. Nata mpi markere ya ndombe. Zikisa nde yo ta dinda ve kana nge tula yo na masa, sambu na bamposo ke kwisa, beto ta tula yo na masa.

(Merci na www.freebibleimages.com/YoMinistry sambu na foto.)

Kikuma : Bana ta zenga kulemfuka na yonso ya Nzambi songa bo.

Revisio :

Beto me mona nde fami ya Seti yantikaka mbote. Bo sambilaka Nzambi. Kansi ntangu bantu kumaka mingi, bo salaka makwela ya mbi. Makwela yina bendaka bo kuvila nzila ya Nzambi. Bantu kumaka mbi mingi. Bo vandaka kuyindula kaka mbi konso ntangu. Nzambi zolaka pesa bo yonso ndola. Kansi ntete, Yandi wilaka bo mawa. Yandi solaka muntu mosi ya mbote kusamuna na bo sambu bo balula ntima. Zina ya muntu yina Noa. Yandi songaka bo ndinga ya Nzambi bamvula 120, kansi bo baluluka ntima ve. Bo landaka kaka mbi na bo.

Bandinga ya Bible :

Ebuna Noa salaka mambu yonso ya Nzambi songaka yandi. BANDINGA yai ke monika na Kuyantika ch. 6 vs. 22

Histoire ya Bible :

Noa ti nkento na yandi, bo butaka bana tatu, yonso ya bakala. Bana yai vandaka Semi, Kami, ti Yafeti. *[Bana tuba: 'Semi, Kami, ti Yafeti'.]* Bana yai mpi kwelaka bankento na bo, kansi bo me buta ntete ve. Noa zolaka Nzambi mingi. Yandi vandaka na kuwakana ti Nzambi na luzingu na yandi.

Kansi bantu yonso ya nkaka, Nzambi monaka bo mbi. Mbi mingi. Mbi mpenza. Nku. Mavanga. Nzambi vandaka na kiese na bo ve. Bo YONSO.

Ebuna Nzambi tubaka na Noa nde : “Mono me zenga nde mono ta fwa bantu yonso. Mono ta fwa bo yonso mpenza sambu ntoto me fuluka na mbi na bo. O ! Mpasi !

Ebuna Nzambi songaka Noa kusala maswa. Maswa ? Bwatu kutambula na masa ? Kansi Noa zingaka penepene na masa ve. Nki yandi ta sala na maswa ?

Noa zabaka ve, kansi yandi swanaka ti Nzambi ve. Nzambi fweti vanda na raiso. Yo yina, Noa lemfuka.

Nzambi songaka yandi nki mutindu kusala maswa yina. Nzambi songaka yandi nene na yo. Nene mingi. *[Bana tuba, 'Nene MINGI.']* Nzambi songaka yandi kusala yo na etaze tatu. Etaze mosi, etaze zole, etaze tatu. Nzambi songaka yandi nki mutindu kusala ludi na yo. Nzambi songaka yandi nki mutindu kupakula yo gudro sambu masa kukota ve.

Nzambi songaka yandi na kibaka mosi na yo kusala kielo. Kielo kaka mosi. *[Bana tuba, 'Kielo kaka mosi.']*

Na nima, Nzambi songaka Noa sambu na nki yandi fweti tunga maswa. Nzambi ta tinda masa ya nene, ya ngolo. Yo ta fulusa ntoto yonso. Yo ta fwa bantu ti bambisi yonso. Yo ta vanda ndola na Yandi. Masa ya nene ya ndola. *[Bana tuba, 'Masa ya ndola.']*

Noa ti nkento na yandi, bana ya Noa tatu ti bankento na bo, bo yonso ta kota na maswa. Mosi, zole, tatu, iya, tanu, sambanu, nsambwadi, nani. Bantu nana ta kota. Ebuna bo ta fwa ve na masa. Nzambi ta gulusa moyo na bo. Bo ta kota na kati ya maswa ya Noa vandaka kutunga. [*Bana tuba, 'Bantu nana ta kota.'*]

Ebuna, Noa lemfukaka na Nzambi. Noa salaka mambu yonso ya Nzambi songaka yandi. Bantu ya nkaka sadisaka yandi. Bana na yandi ti mbala ya nkaka, bantu ya kisalu. Kansi Noa twadisaka projet yina. Sambu na nki ? Sambu Nzambi me songa yandi kusala yo.

Ndinga ya bubu yai : maswa

? Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Noa vandaka na bana ikwa ? (Tatu)
- Bazina na bo nani ? (Semi, Kami, ti Yafeti)
- Nzambi vandaka na kiese to na makasi na bantu ya nkaka ? (Makasi)
- Nki ndola Nzambi zolaka kutindila bo ? (Masa ya nene ya kufwa bo)
- Nzambi songaka Noa kutunga nki ? (Maswa)
- Nzambi songaka Noa nki mutindu kutunga yo, to yandi lenda tunga yo konso mpila yandi zolaka ? (Nzambi songaka yandi nki mutindu kutunga yo.)
- Yo fweti vanda fioti to nene ? (Nene)
- Yo fweti vanda na etaze ikwa ? (Tatu)
- Yo fweti vanda na na kielo ikwa ? (Mosi)
- Nani ta kota na maswa yina ? (Noa, nkento na yandi, bana na yandi ti bankento na bo)

□ Yula bana na ntangu ya kusonga foto :

- Nki muntu na kati ya foto nge banza kele Noa ?
- Nki mutindu nge zaba yandi kele Noa ? (Yandi ke songa bantu ya nkaka nki kusala.)
- Penepene na Noa, nge mona bantu ikwa ? (Tatu)
- Nge banza bo kele banani ? (Bana ya Noa—Semi, Kami, ti Yafeti)
- Ntama na Noa, nge mona bantu ya nkaka. Nge banza bo lenda vanda nani ? (Mbala ya nkaka bantu ya kisalu ya sadisaka kutunga maswa.)
- Bo kele kutunga nki ? (Maswa)
- Bo ke tunga yo na nki ? (Mabaya)

Mwa-seneti :

Bana sala bageste bonso bo ke tunga maswa.

Kuyimba : (Ton—Twinkle, Twinkle, Little Star) [*Moniteur, nge yimba banzila zole, bana na nima na nge. Sala mpidina mbala tatu na ntwala kuyimba banzila zole ya landa.*]

Nzambi songaka Noa
Yandi kutunga maswa

Nzambi ta tinda masa
Ya kufulusa ntoto

Fami ya Noa kota
Vanda mbote na maswa.

Masa ta simba bo ve
Bo mbote na maswa.

Bisambu :

[Moniteur, bana tuba na nima na nge, fraze na fraze.]

Nzambi, sadisa beto
Kulemfuka na Nge
Bonso Noa salaka.
Nzambi sadisa beto
Kusala yonso
Ya Nge songa beto kusala.
Na zina ya Yesu Mvulusi na beto. Amen.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Kuwila Nzambi ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Songa maswa ya fioti ya muntu me sala bonso modele. Yo vandaka na kielo mosi na lweka. Sonika yo na markere. Bana sala markere kutula couleur na kati ya kielo yina. (Yai lenda monika bonso kielo vandaka kukangula, kansi beto ta mona nde na ntwala masa yantikaka, Nzambi Yandi mosi kangaka kiele yina.) Bana lenda simba maswa ti sakana na yo. Bo lenda sala bonso Noa ntangu yandi vandaka kutunga yo.

Kutambula, kumona :

Babwatu kele mutindu na mutindu. Ya nkaka ke kwenda na zulu ya bafleuve, ya nkaka na zulu ya bamasa ya nene. Ya nkaka ke nata bantu, ya nkaka bima mingi. Kana nge zinga na sika ya babwatu ikele, nata bana kumona yo. Ntangu yina, songa bo mambu kiteso mosi ti mambu ya diswaswanu na kati ya bwatu yai ti bwatu ya Noa.

Kusimba malembe :

Bana lenda simba bwatu ya modele ti sakana na yo.

Leso 23 Noa lemfukaka na Nzambi, yo yina yandi ti fami fwaka ve na masa ya ndola.

Kuyantika 7:1-10

Kusala na ntwala :

Yindula kana mbisi kele penepene ya bana lenda kwenda kumona yo. Nata dilonga ya masa ya nge lenda losa na bana.

Kikuma :

Beto ta zenga kulemfuka na Nzambi, ata na konso mpasi.

Revisio :

Beto me mona nde bantu kumaka mbi mingi ya kuluta. Nzambi vandaka na kiese na kaka muntu mosi—muntu yai Noa. Yo yina, Nzambi songaka Noa nde Yandi me zenga kupesa ndola na bantu yonso ya mbi. Yandi songaka Noa kutunga maswa. Yandi songaka Noa nki mutindu kutunga yo. Ebuna Noa lemfukaka. Yandi tungaka maswa kaka mpila Nzambi songaka yandi. Yo lombaka bamvula mingi kutunga yo, sambu yo vandaka nene. Noa mpi samunaka. Yandi songaka bantu na lweka na yandi kubalula ntima. Kansi bo wilaka yandi ve. Bo tulaka ntima ve na Nzambi. Bo landaka kaka kusala mbi.

Bandinga ya Bible ya kulonguka :

Yandi lemfukaka na Nzambi; ebuna yandi tungaka maswa; yandi ti fami na yandi bo kotaka muna ebuna bo fwaka ve. Bandinga yai ke monika na *Baebre 11:7a*.

Histoire ya Bible :

Noa ti fami na yandi, bo tungaka, ti bo tungaka, ti bo tungaka. Kutunga bwatu, kosalu mingi. Kosalu mpasi. Kansi bo tungaka kaka. [*Bana tuba, “Kosalu!”*] Noa songaka bantu ya nkaka ndinga ya Nzambi, ti yandi songaka bo, ti yandi songaka bo. Bo buyaka ndinga ya Nzambi, ti bo buyaka yo, ti bo buyaka yo. Mbala ya nkaka bo sekaka Noa. Mpasi na ntima kana muntu kuseka nge. Kansi Noa landaka kaka kusonga bo ndinga ya Nzambi.

Lumbu mosi, Noa manisaka kutunga maswa. Yandi manisaka kutunga yo kaka na mpila Nzambi me songa yandi kusala. [*Bana tuba, ‘Noa manisaka kutunga maswa.’*]

Ebuna, lumbu mosi na nima, Nzambi songaka Noa kubaka fami na yandi ti kukota na kati ya maswa. Noa bakaka nkento na yandi, ti bana na yandi tatu Semi, Kami, ti Yafeti. Yandi bakaka bankento na bo mpi. Noa muntu ya ntete. Mama Noa muntu ya zole. Semi muntu ya tatu. Mama Semi muntu ya iya. Kami muntu ya tanu. Mama Kami muntu ya sambanu. Yafeti muntu ya nsambwadi. Mama Yafeti muntu ya nana. Bo yonso vandaka bantu nana. Bo bantu nana kotaka na kati ya maswa.

Nzambi songaka bo kukotisa bambisi, mpi. Bambisi fweti kotisa zole-zole—bakala ti nkento na yandi—kuple ! Kuple mosi ya konso mutindu ya mbisi. [*Bana tuba, ‘Bambisi zole-zole, bakala ti nkento na yandi.’*]

Bambisi ya bo vandaka kusadila kupesa Nzambi makabu, bo fweti kotisa bakala ti nkento mbala nsambwadi. Bakuple nsambwadi ya konso mutindu ya mbisi yina.

Nzambi songaka Noa nde na nima ya bilumbu nsambwadi, Yandi ta tinda mvula na ngolo na ntoto. Masa ta kufwa bima yonso ya ta vanda na nganda ya maswa. Noa kwikilaka Nzambi, yo yina yandi lemfukaka na Nzambi.

Noa monaka mpasi ve kukotisa bambisi, sambu bo mosi kwisaka na yandi. Nzambi tindaka bo. [*Bana tuba, 'Nzambi tindaka bambisi.'*] Noa kotisaka bo na maswa na mpila Nzambi songaka yandi. Fami na yandi mpi kotaka mpila Nzambi songaka bo. Nzambi me songa Noa kutunga kielo kaka mosi na lweka ya maswa. Bo yonso kotaka na kielo mosi yina. [*Bana tuba, 'Bambisi kotaka na kielo mosi.'*]

Na nima, nki nge banza ? Keti Noa kangaka kielo ya maswa ? Ikele ve. Nzambi Yandi mosi kangaka kielo yina. Bana, nani kangaka kielo? (Ee, Nzambi Yandi mosi.)

Na nima bo yonso vandaka mbote na kati ya maswa, Nzambi tindaka mvula. Yandi tindaka mvula mosi ya ngolo ! Ntangu mvula yantikaka, Noa me lungisa bamvula 600. Masa ya ngolo kusimbaka Noa ve. Yo simbaka fami na yandi ve. Bo vandaka mbote na kati ya maswa. Bo me lemfuka na Nzambi na bamvula mingi ya mpasi. Mpasi na kutunga maswa. Mpasi na kuwa bantu kuseka bo. Mpasi na kuzaba nde bampangi na bo vandaka kubuya Nzambi. Ntangu yai, bo vandaka mbote. Nzambi salaka bo mambu ya mbote. Bo fwaka ve na kati ya masa. O kiese mingi kulemfuka na Nzambi, na ntangu ya mbote, ti na ntangu ya mpasi !

Ndinga ya bubuyai : masa

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Nani tungaka maswa ?
(Noa ti fami na yandi)
- Bo tungaka yo bamvula fioti to bamvula mingi ?
(Bamvula mingi)
- Bantu ikwa kotaka na kati ya maswa ?
(Bantu nana)
- Ikwa ya konso mutindu ya mbisi kotaka na maswa ?
(Kuple ya bakala ti nkento mosi, kansi mbala nsambwadi ya bambisi ya bo vandaka kusadila makabu kupesa na Nzambi.)
- Nzambi pesaka Noa bilumbu ikwa kukotisa bambisi ti fami na yandi na maswa ?
(Bilumbu nsambwadi)
- Nki mutindu Noa kotisaka bambisi ?
(Nzambi Yandi mosi bendaka bo kukwisa.)
- Nani kangaka kielo ya maswa ?
(Nzambi Yandi mosi.)
- Mvula kwisaka fioti to mingi ?
(Mingi. Mvula ya ngolo.)

Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :

- Nki nge mona na kati ya foto ?
(Maswa, bambisi)
- Maswa kele na bakielo mingi to kaka mosi ?
(Kaka mosi)

- Nki bambisi beno ke mona ?
(Bana tuba nki bo mona.)
- Bo ke kwisa mosi-mosi, to zole-zole ?
(Zole-zole. Mbisi mosi ke monika mosi, kansi beto zaba nde nkento na yandi ke landa.)
- Keti nge mona nde Noa ke benda bo na bansinga, na kingolo-ngolo ?
(Ikele ve. Bo mosi ke kwisa sambu Nzambi ke benda bo.)
- Bambisi kele kusala nki ?
(Kukota na maswa)
- Nki nge banza ta salama na nima bambisi yonso me kota ?
(Nzambi Yandi mosi kangaka kielo.)
- Nki salamaka na nima na yo ?
(Mvula ya ngolo yantikaka kunoka.)

Mwa-seneti :

Bana sala bonso bo kele bambisi mutindu na mutindu ya kotaka na maswa. Bo tambula mutindu bambisi yina ke tambula. Bo tuba mutindu bambisi yina ke tubaka. Bo sala bonso bo ke kota na maswa.

Kuyimba : (Tune : The Wheels on the Bus Go Round and Round)

Noa tungaka masuwa, masuwa, masuwa
Noa tungaka masuwa
Bamvula mingi.

Nzambi kangaka kielo, kanga kielo, kanga kielo,
Nzambi kangaka kielo.
Bo na kati ya maswa.

Yandi salaka kielo mosi, kielo mosi, kielo mosi,
Yandi salaka kiels mosi
Na kati ya maswa.

Mvula ya ngolo mingi, ngolo mingi, ngolo mingi,
Mvula ya ngolo mingi
Nzambi kutindaka.

Bambisi mingi kwisaka, kwisaka, kwisaka
Bambisi mingi kwisaka
Nzambi bingaka bo.

Noa mbote na maswa, na maswa, na maswa
Noa mbote na maswa
Fami na yandi mpi.

Bambisi kotaka zole-zole, zole-zole, zole-zole
Bambisi kotaka zole-zole
Na kati ya maswa.

Noa vandaka lemfuka, lemfuka, lemfuka
Noa vandaka lemfuka
Na ndinga ya Nzambi.

Fami ya Noa kotaka, kotaka, kotaka,
Fami ya Noa kotaka
Na kati ya maswa.

Noa imene guluka, guluka , guluka
Noa imene guluka
Na masa ya ndola.

Bisambu :

Bana volontere lenda tonda Nzambi na mpila Noa lemfukaka na Yandi. Na nima, bavalontare ya nkaka lenda samba nde Nzambi sadisa beto kulemfuka na Yandi mpi.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Kulemfuka ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Bana lenda tuba bambisi ya bo zaba, mosi-mosi. Bo lenda dila bonso bambisi yina.

Kutambula, kumona :

Bana lenda tambula kumona bambisi ya kele penepene, to nge lenda nata mbisi mosi na classe.

Kusimba malembe :

Songa bana dilonga ya masa. Losa ndambu masa na maboko ya konso mwana kubambukisa bo nde Nzambi tindaka mvula ya ngolo.

Leso 24 Nzambi tindaka mvula sambu na kuyobisa nsi-ntoto.

Kuyantika 7 :11-24

Kusala na ntwala :

Nata dilonga ya kuyobidila ti ndambu matadi ya kota mbote na kati. Nene na yo na nsi ya nene ya dilonga na mpila nde nge lenda fika yo na masa. Nata bakatini ya masa ya kulunga kufulusa dilonga yina, ti dikopa to dilonga ya kopal. Tala nsaka kuzaba mutindu nge ta sadila yo.

Kikuma :

Beto balula ntima, sambu beto zaba nde Nzambi ke sambisaka bantu na mbi ya bo ke salaka.

Revisio :

[Moniteur, tangila bana diaka bahistoire ya bo zola.]

Beto me mona nde Noa me sala bamvula mingi na kutunga maswa.

- Ntangu na nsuka ya histoire ya mposo me luta, yandi vandaka wapi ? (Na kati ya maswa.)
- Nzambi songaka Noa kukota. Na nima yandi kotaka, Nzambi salaka nki ? (Kangaka kielo.)
- Fami ya Noa vandaka wapi ? (Na kati ya maswa. Bo mpi kotaka.)
- Nki yantika kusalama ntangu yina ? (Mvula ya ngolo yantikaka kunoka.)

Bandinga ya Bible ya kulonguka :

Beno balula ntima [Moniteur, bandinga yai ke monika na Marko 6:12].

Histoire ya Bible :

Nzambi me songa Noa nde mvula ta kwisa. Bamvula mingi yandi me tunga na maswa, kansi mvula kwisaka ve. Nzambi kingaka tii ntangu maswa me mana. Ntangu yina, mvula yantikaka. Yo yantikaka ngolo. Mvula, mvula, mvula ! . Mvula, mvula, mvula ! Ti mvula, mvula, mvula diaka ! Kaka mvula ! Kaka mvula ya ngolo !
[Bana tuba, 'Mvula, mvula, mvula !']

Mvula ti mambu ya nkaka mpi. Na nsi ya ntoto vandaka bamasa mpi. Yo yantikaka kubasika bonso banto ya nene-nene. Yo pusaka masa na yo tii na zulu. Bamasa mingi ya nene vandaka kubasika na ntoto. Masa na zulu vandaka kubwa. Masa na nsi vandaka kubasika, kupusa bo. Aiii!

[Moniteur, songa bana mpila bo lenda pusa maboko na zulu, bika yo kubwa, na nima pusa yo na nsi, tedimisa yo. Ntangu bo sala yo, bo tuba 'Masa ! Masa ! Masa !']

Bamasa yai salamaka lumbu ya mvimba, mpimpa ya mvimba. Bilumbu zole ya mvimba, tatu ya mvimba, iya, tanu, sambanu, nsambwadi.....tii bilumbu ti mpimpa makumi iya ! Yai kele ngonda ya mvimba, ti mposo mosi diaka, ti bilumbu tatu diaka na nima na yo. Bilumbu MIIINGi ! *[Bana tuba, 'Masa bilumbu MINGI !']*

Kansi Noa ti fami na yandi yonso, bo vandaka mbote na kati ya maswa. Bambisi yonso ya Nzambi me benda kukota, bo mpi vandakaka mbote na kati ya maswa.

Masa fulukaka mingi na zulu ya ntoto. Yo mataka, ti mataka, ti mataka. Yo kumaka mudindu. Maswa kwendaka kudinda na zulu ya bamasa yina. Masa kotaka yo ve, sambu bo me pakula yo na gudro mpila Nzambi songaka bo.

Masa mataka tii yo kwisaka kufika bangumba yonso. Ata bangumba ya nda mingi, masa fikaka yo mpi. Yo fulusaka ntoto ya mvimba ! Ata kima mosi ya nkaka vandaka kumonika diaka ve. Kaka masa, masa, masa.

Bima yonso ya moyo ya vandaka na kati ya maswa ve, yonso kufwaka. Bantu yonso. Bambisi yonso. Bo yonso vandaka kudinda na nsi ya masa. Nzambi sambisaka bo yonso sambu na mbi ya bo me sala. Yandi tindaka masa mingi sambu na kuyobisa ntoto ya bima yonso ya mbi. Yandi tindaka masa ya ndola.

Nani fwaka ve ? Kaka Noa ti fami na yandi. Bo kufwaka ve. Bo vandaka mbote na kati ya maswa. Bambisi ya kotaka na maswa, yo mpi fwaka ve.

Ata na nima mvula manaka, masa vandaka kubikala na zulu ya ntoto. Bangonda tanu ya mvimba, yo vandaka kufika ntoto yonso. Bilumbu 150 ! MIIIIINGI !

O, masa ya nene ! Bantu buyaka kubalula ntima. Yo yina, Nzambi sambisaka bo ngolo. Kansi kiese mingi na mpila nde Yandi wilaka Noa mawa, ti fami na yandi !

Ndinga ya bubuyai :

Kufika [Moniteur, fika kima na lele sambu na kusonga nde yo lenda monika diaka ve. Lomba bana kufika bima ya nkaka. Nzambi fikaka ntoto na masa.]

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Masa katukaka wapi ? (Na zulu ti na nsi.)
- Masa fikaka nki ? (Bangumba ya nda mingi.)
- Mvula kubwaka bilumbu ikwa ? (Makumi iya)
- Masa fikaka ntoto bilumbu ikwa ? (Bilumbu 150)
- Nki salamaka na bantu ya kotaka ve na maswa ? (Bo fwaka na masa.)
- Sambu na nki bo fwaka ? (Nzambi sambisaka bo sambu bo vandaka mbi. Bo buyaka kubalula ntima.)

Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :

- Nki nge ke mona na kati ya foto ? (Maswa ti masa)
- Banti ikwa nge ke mona ? (Nti ve. Masa me fika yo yonso.)
- Nki mbisi nge ke mona ? (Mbisi ve. Masa me fika yo yonso.)
- Nki muntu nge ke mona ? (Muntu ve. Masa me fika bo yonso.)
- Nki ngumba nge ke mona ? (Ngumba ve. Masa me fika bangumba yonso.)

Mwa-seneti :

Bana sala bageste ya ke songa mvula ke noka. Bo sala geste ya ke songa nde masa ke basika na ntoto bonso banto ya nene. Tuba nde mesa to kiti kele ngumba. Bo sala bageste ya ke songa nde masa fikaka yo.

Kuyimba (Tune : The Wise Man & The Foolish Man)

Tuba: Aaaa ! Mvula nokaka !

Yimba:

Mvula nokaka ngolo

Mvula nokaka ngolo

Mvula nokaka ngolo

Yo fikaka ntoto.

Mvula nokaka ngolo
 Mvula nokaka ngolo
 Mvula nokaka ngolo
 Fikaka bangumba.

Kansi--
 Noa vandaka mbote
 Noa vandaka mbote
 Noa vandaka mbote
 Na kati ya maswa. Ah !

Bisambu :

Matondo, Nzambi, sambu Nge gulusaka Noa ti fami na yandi. Matondo sambu Nge tindilaka beto Yesu Kristo kugulusa beto. Sadisa beto kutula Yandi ntima. Na zina na Yandi. Amen.

Bande ya ritima :

Bana bula bainstrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Balula ntima ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Tula dilonga ya kuyobidila na sika ya bana lenda mona yo. Tula ndambu matadi na kati. Tuba nde matadi yina ke songa bangumba ya ntoto. Bana lenda baka dilonga to dikopa mosi-mosi ti fulusa yo na masa. Bo losa yo na dilonga bonso mvula ya ke noka. Bo sala yo tii ntangu masa fuluka, yo fika matadi to bangumba ya kuluta nene.

Kutambula, kumona :

Babwala mingi kele kutungama na zulu ya ngumba. Kana bwala na nge kele na zulu ya ngumba, bana lenda basika ti mona na kati ya valee. Bo yindula nki mutindu yo ta vanda kana masa fuluka valee, yo kota na bwala. Yo fika banzo, yo fika banti. Kana yai kele difficile, bo lenda sala yo na mpila imaginaire. O, kana Nzambi pesa bwatu, yai ta vanda mbote !

Kusimba malembe :

Bana tula maboko na kati ya masa na dilonga ya kuyobidila. Bo yindula masa. Yo kele mbote. Beto kunwa yo. Nki bima ya nkaka beto sala na yo ? Bo tuba mosi-mosi. (Beto yobila, beto lamba madia, beto yobisa malonga ti bilele, beto kudia bambisi ya masa, etc.) Kansi kana yo fika ntoto yonso, yai kele mpasi. Bantu fweti fwa. Kiese nde Nzambi songaka Noa mpila ya kutunga maswa !

Leso 25 Nzambi sukisaka masa ya ngolo ya ndola.

Kuyantika 8 :1-14

Kusala na ntwala :

Yidika diaka dilonga ya kuyobidila, kantini ya masa, makopa ya kompal, matadi ya nene, ti mwa-bwatu ya nge me sala. Tala 'Bansaka' kumona mpila nge ta sadila yo.

Kikuma :

Bana ta kanga ntima na ntangu ya mpasi. Bo ta bakisa nde konso ntangu ya mpasi kele na ntangu ya yo fweti suka.

Revisio :

- † Nki mpasi bantu ya ntoto yai monaka na ntangu ya masa ?
(Bo yonso fwaka na masa.)
- † Noa ti fami na yandi vandaka mbote na kati ya maswa. Keti nge banza bo mpi monaka mpasi na ntima nde, 'Nki ntangu beto lenda basika ?'
(Ee, yo lenda vanda mpidina.)
- † Noa ti fami na yandi, bo vandaka na kati ya maswa bilumbu fioti, to bilumbu mingi ?
(Bilumbu mingi.)

[Moniteur, bika bana yantika na luyantiku ya bahistoire ya Noa, Leso 21 ti tala bafoto yina yonso diaka. Bo lenda songa nki ke salama na konso foto.]

Bandinga ya Bible ya kulonguka :

... 'beno me mona mpasi na mwa-ntangu- fioti imene...' (Ndambu bandinga yai me katuka na 1 Piere 5 :10.)

Histoire ya Bible :

Nzambi tindaka masa ya ngolo. Yo vandaka masa ya ndola. Yo fikaka ntoto yonso. Bantu ti bambisi kufwaka na masa. Kansi Noa ti fami na yandi vandaka mbote na kati ya maswa. Masa vandaka na zulu ya ntoto bilumbu mingi.

Kansi Nzambi vilaka Noa ti fami na yandi ve. Nzambi bambukaka bo. Yandi zabaka nde bo vandaka na kati ya maswa. Nzambi vandaka kulunda bo. O, Nzambi kele mbote !

Lumbu mosi, Nzambi kangaka masa ya mvula. Yo manaka. Lumbu yina, Nzambi kangaka banto ya masa. Yo vandaka pima. *[Bana tuba, 'Mvula diaka ve ! O yea !]*

Ebuna Nzambi tindaka mupepe. Yo lutaka na zulu ya masa sambu masa yantika kukita. Ntoto yantika kuyuma. Malembe, malembe. Bilumbu mingi yo vandaka kuyuma ndambu-ndambu-ndambu. *[Bana tuba, 'Ndambu, ndambu. Ntoto vandaka kuyuma.']*

Ebuna lumbu mosi, Whompf ! Maswa kangamaka na ntoto na zulu ya ngumba mosi. Na nima ya ndambu bilumbu diaka, Noa ti fami na yandi talaka na fenetre ya maswa. Bo monaka kaka masa mpamba diaka ve. Masa vandaka mingi, kansi bo monaka mpi bansongi ya bangumba ya nene. Bo monaka ntoto ! O yea ! Bo me vanda kukangama penepene na mvula ya mvimba na maswa. Kansi mpasi yina vandaka penepene kumana. *[Bana tuba, 'Ndambu ntoto! Ndambu ntoto !']*

Noa zolaka kutesa kana ntoto vandaka ikwa. Yandi kangulaka fenetre ya maswa. Yandi tindaka ndeke mosi ya bo bingaka kumbi-kumbi. Yo kwendaka kupumbuka. Yo sosaka sika ya kutula dikulu, kansi yo monikaka ve. Na nima ntangu fioti, yo vutukaka na Noa. Noa zabaka nde ntangu ya kubasika na maswa me lunga ntete ve. Ntoto ya kutambula vandaka mingi ntete ve. Na nima, Noa tindaka ndeke bo bingaka pizio. Yo mpi vutukaka na yandi. Yo monaka ntoto ve sika yo lenda kwenda kutambula.

Noa kingaka bilumbu nsambwadi diaka. Kilumbu ya ntete, kilumbu ya zole, kilumbu ya tatu, kilumbu ya iya, kilumbu ya tanu, kilumbu ya nsambwadi. Na nima, yandi tindaka pizio diaka. Yo kwendaka kupumbuka kilumbu ya mvimba. Kansi na mpimpa, yo vutukaka. Noa talaka mbote. Kima vandaka na munoko na yandi. Yo vandaka mwa-nti ya mobisu ya nti ya olive. Noa bakisaka nde banti vandaka kumena diaka na ntoto.

Ebuna Noa kingaka bilumbu nsambwadi diaka. Kilumbu ya ntete, kilumbu ya zole, kilumbu ya tatu, kilumbu ya iya, kilumbu ya tanu, kilumbu ya sambanu, kilumbu ya nsambwadi. Ebuna Noa tindaka pizio diaka. Mbala yai, yo kwendaka. Yo vutukaka diaka ve na maswa. [*Bana tuba, 'Pizio vutukaka diaka ve.'*]

Ebuna Noa kangulaka fenetre ti ndambu ya ludi ya maswa. Yandi talaka, ti yandi monaka nde ntoto vandaka ya kuyuma. [*Bana tuba nde, 'Ntoto ya kuyuma ! O yea !'*] Ntangu ya mpasi ya masa me mana ! Ntoto vandaka kumonika diaka ! Kiese mingi na Noa ti fami na yandi ! Kiese mingi sambu bo me kanga ntima, me tula ntima na Nzambi na ntangu yina !

Ndinga ya bubuyai : yuma

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Maswa kangamaka na nki ? (Na nsongi ya nguma ya nene)
- Noa tindaka nki sambu na kusosa ntoto ya kuyuma ? (Bandeke)
- Yandi tindaka bandeke mbala ikwa ? (Mbala tatu)
- Pizio vutukaka ti nki na munoko ? (Nti ya mobisu ya olive)
- Nki mpila bo zabaka nde ntoto me yuma ? (Ndeke ya tatu vutukaka diaka ve.)

Yula bana ntangu nge ke songa bo bafoto :

Foto ya kele na zulu--

- Nki me salama na maswa ? (Yo me kangama na ntoto ya ngumba.)
- Keti kielo kele kukanga to kukangula ? (Kukanga kaka. Bantu ti bambisi me bikala na kati.)

Foto ya kele na nsi--

- Nani ke monika na fenetre ya maswa ? (Papa Noa)
- Yandi ke sala nki ? (Ke tinda ndeke.)

Mwa-seneti :

Bana sala bageste bonso bo kele Noa ke tinda ndeke.

Kuyimba (Tune : The Wise Man & The Foolish Man)

Aaaa ! Mvula nokaka!

Mvula nokaka ngolo
Mvula nokaka ngolo
Mvula nokaka ngolo
Yo fikaka ntoto.

Mvula nokaka ngolo
Mvula nokaka ngolo
Mvula nokaka ngolo
Fikaka bandumba.

Kansi—

Noa vandaka mbote
Noa vandaka mbote
Noa vandaka mbote
Na kati ya maswa

Bilumbu lutaka mingi
Bilumbu lutaka mingi
Bilumbu lutaka mingi
Na kati ya maswa.

Bisambu :

Matondo, Nzambi, na mpila Nge kebaka Noa ti fami na yandi na kati ya maswa. Nzambi, Nge kele mbote ! Sadisa beto kukanga ntima na konso mpasi. Ata yo vanda bilumbu mingi, yo mpi ta suka. Na zina ya Yesu, Amen.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Mpasi ke suka ! » ti bana repeter yo. Moniteur nde : « Kanga ntima ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Tula dilonga ya kuyobidila na sika ya bana lenda mona yo. Tula ndambu matadi na kati. Tuba nde matadi yina ke songa bangumba ya ntoto. Fulusa yo na masa na zulu ya bamatadi. Pesa bana makopa, bo yantika kulosa masa (kana nge kele na nzo, bo losa yo na katini.) Yai ke songa nde masa vandaka kukita. Bo katula masa tii ntangu nde nsongi ya ditadi mosi ke monika. Bo tula mwa-bwatu ya Noa kuna kusonga nde yo me kangama na ngumba.

Nzambi sukisaka yo
Nzambi sukisaka yo
Nzambi sukisaka yo
Ye masa kitaka.

Maswa kangamaka na nguma
Maswa kangamaka na nguma
Maswa kangamaka na nguma
Bu masa kitaka.

Noa tindaka bandeke.
Noa tindaka bandeke.
Noa tindaka bandeke.
Kukwenda sosa ntoto.

Bu mosi vutukaka ve
Bu mosi vutukaka ve
Bu mosi vutukaka ve
Bo monaka ntoto !

Kusimba malembe :

Bana tula maboko na kati ya masa na dilonga ya kuyobidila. Maboko kuma ya masa-masa. Bo tuba nde, ‘Ya masa, ya masa.’ Bo baka lele, bo diba yo sambu yo yuma. Bo songa maboko diaka. Bo tuba nde, « Kuyuma, Kuyuma. »

Leso 26 Noa vutulaka matondo na Nzambi.

Kuyantika 8 :15-20

Kikuma :

Beto pesa Nzambi matondo na mambu yonso ya mbote Yandi me sadila beto.

Revisio :

[Moniteur, tanga diaka histoire ya lesa me luta.]

† Na nsuka ya histoire, Noa monaka nde ntoto me sala nki ? (Me yuma, me monika diaka.)

† Kansi Noa ti fami na yandi me bikala wapi ? (Na kati ya maswa. Bo basikaka ntete ve.)

Bandinga ya Bible ya kulonguka :

...beno pesa Yandi mersi ti lukumu yonso! Bandinga ya bubu basika Bankunga 100 vs. 4.

Histoire ya Bible :

Noa monaka nde ntoto me yuma. Ebuna Nzambi songaka yandi kubasika ti fami. Nzambi songaka yandi kubasisa mpi bambisi yonso mutindu na mutindu. Nzambi zolaka nde bo kwenda, bo buta mingi. Bambisi kufulusa ntoto diaka.

Ebuna, bo basikaka. Kiese mingi ! Nzambi me lunda bo.

Bo basisaka bambisi yonso, dikanda na dikanda. Ebuna bo yonso basikaka na ntoto. Maswa bikalaka mpamba, muntu na kati ve. O, kiese mingi kutula makulu na ntoto diaka !

Nki bo ta sala na ntoto yai ya mpa ya Nzambi me pesa bo ? Aaaah ! Noa bakisaka mbote nani me gulusa moyo na yandi ti fami na yandi. Ntima na yandi fulukaka na lutondo na Nzambi. Mambu ya ntete ya Noa salaka vandaka kutunga mesa, kupesa Nzambi makabu. Ebuna yandi vutulaka matondo na Nzambi.

Bible ke songa beto ve bandinga ya Noa tubaka na Nzambi. Nki beno banza yandi tubaka ? *[Moniteur, kuwa mabanza ya bana.]* Mono banza Noa vutulaka Nzambi matondo sambu Nzambi songaka yandi nzila ya kuguluka na masa ya ndola ya kwisaka kufuluka na ntoto. Mbala ya nkaka yandi vutulaka matondo sambu na kielo mosi ya lweka ya maswa. Bo kotaka yo, ebuna bo fwaka ve na masa. O, mbala ya nkaka Noa kumisaka Nzambi sambu na kinene ti mambote na Yandi. O, matondo, matondo, matondo. Mono tonda Nge sambu Nge muntu kugulusaka beto. Mono tonda Nge sambu Nge kele mbote. Mono tonda Nge sambu Nge me songa beto mambote na Nge. O, matondo na Nzambi !

Ndinga ya bubuyai: tonda

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Nani songaka Noa kubasika na maswa ? (Nzambi)
- Na nima ya Noa ti fami na yandi, bo basisaka nki ? (Bambisi)
- Na nima Noa basisaka na maswa, nki mambu ya ntete yandi salaka ? (Kutunga mesa ya kupesa Nzambi makabu)

Yula bana ntangu nge ke songa bo bafoto :**Foto na zulu--**

- Bambisi yai ke sala nki ? (Bo ke basika na maswa, bo ke kwenda ka bo.)
- Nani ke basisa bo ? (Papa Noa)
- Bambisi vandaka mingi, mutindu na mutindu. Nge ke mona nki bambisi na foto ? (Bangombe, mameme, bashamo, bandeke)
- Nki bambisi nge lenda yindula, ya me kwenda ka bo dezia ?
[*Moniteur, konso mbisi bo lenda tuba kele mbote. Nge lenda yika mpi, « Ata balizard bonso badinosore, bo mpi basikaka, bo kwendaka. Bambisi yonso, mutindu na mutindu. »*]

Foto na nsi--

- Awa beto ke mona nani ? (Noa ti fami na yandi)
- Keti nge bambuka bazina ya bana na yandi tatu ? (Semi, Kami, Jafeti)
- Awa bo me tunga nki ? (Mesa kupesa matondo na Nzambi)
- Maboko na bo nki mutindu ? (Ya kunangula)
- Bo ke sala nki ? (Bo ke tonda Nzambi.)

Mwa-seneti :

Bana sala bageste bonso bo ke basika na maswa, ke tula makulu na ntoto. Bo sala bageste bonso bo ke basisa bambisi. Bo sala geste bonso bo ke tunga mesa ya kupesa makabu na Nzambi, bonso bo ke tonda Nzambi.

Kuyimba : (Tune : The Wise Man & The Foolish Man)

Tuba: Aaaa ! Mvula nokaka!

Yimba:

Mvula nokaka ngolo

Mvula nokaka ngolo

Mvula nokaka ngolo

Yo fikaka ntoto.

Mvula nokaka ngolo

Mvula nokaka ngolo

Mvula nokaka ngolo

Fikaka bandumba.

Kansi—

Noa vandaka mbote

Noa vandaka mbote

Noa vandaka mbote

Na kati ya maswa

Bilumbu lutaka mingi

Bilumbu lutaka mingi

Bilumbu lutaka mingi

Na kati ya maswa.

Nzambi sukisaka yo

Nzambi sukisaka yo

Nzambi sukisaka yo

Ye masa kitaka.

Maswa kangamaka na nguma

Maswa kangamaka na nguma

Maswa kangamaka na nguma

Bu masa kitaka.

Noa tindaka bandeke.

Noa tindaka bandeke.

Noa tindaka bandeke.

Kukwenda sosa ntoto.

Bu mosi vutukaka ve
 Bu mosi vutukaka ve
 Bu mosi vutukaka ve
 Bo monaka ntoto !

Noa ti fami, bo basikaka
 Noa ti fami, bo basikaka

Noa ti fami, bo basikaka
 Ti bambisi yonso !

Bo pesaka matondo na Nzambi
 Bo pesaka matondo na Nzambi
 Bo pesaka matondo na Nzambi
 Matondo na Nzambi !

Bisambu :

Nki mambu ya mbote Nzambi me sala sambu na nge ? [*Bana pesa bambandu.*] Muntu na muntu, beto tonda Nzambi sesepiyai sambu na mambu yonso ya mbote Yandi me sadila beto.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Tonda Nzambi ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Bana sakana bonso bo kele bambisi ke basika na maswa. Bo dila, bo kina na mpila na bo na kiese mingi.

Kusimba malembe : Bana songa bampila mingi ya bantu sala na nitu ntangu bo ke tonda Nzambi. Bo telama, maboko na zulu. Bo vanda, bo nikisa ntu. Bo tula maboko zole face à face. Bo fukama. Na konso positio, bo tuba nde, “Mono ke tonda Nzambi.”

Leso 27 Nzambi yidikaka baseso ya konso mvula.

Kuyantika 8 : 21-22

Kusala na ntwala :

Nata nti mosi ya mobisu ti nti mosi ya kuyuma. Kana kilanga ya fioti kele penepene, yidika mpila bana kwenda kutala yo. Kana ve, nata nsengo sambu bana tala ti simba yo.

Kikuma :

Beto bakisa nde, na nima masa ya ndola me mana, Nzambi me pesa beto basezo ya konso mvula. Yai kele mbote, sambu yo songa beto nki ntangu kukuna bilanga na beto. Yo sadisa kupesa beto madia.

Revisio :

[Tanga diaka histoire ya lesa me luta, to bahistoire yonso ya ke tadila masa ya ndola.] Na nima Noa basikaka na maswa, yandi vutulaka matondo na Nzambi. Ntangu yai, Nzambi zola tuba na yandi. Nzambi zola songa yandi nki mutindu luzingu ta vanda, ntangu masa ya ndola me mana.)

Bandinga ya Bible ya kulonguka :

Nzambi ke songa Noa nde, “*musibu ti mvula, yo ta vandaka; mpimpa ti mwini yo mpi ta vandaka.*” Banginga yai ke katuka na Kuyantika 8 :22.

Histoire ya Bible :

Na nima Noa ti fami na yandi basikaka na maswa, bo pesaka makabu na Nzambi. Bo vutulaka Yandi matondo. Nzambi vandaka na yo kiese. Yandi tubaka nde, “*Imene ntangu yai, Mono ta singa diaka ntoto ve.* » Nzambi tubaka nde Yandi ta tinda diaka ve mvula ya ta fulusa bisika yonso. Yandi ta tinda diaka ve mvula ya ta kufwa bantu yonso. Yandi silaka.

Nzambi tubaka nde yantika ntangu yina, basezo ta landa kaka na ndonga na yo. Konso lumbu, ntangu ya mwini ti ntangu ya mpimpa ta vanda. Konso mvula tangu ya kukuna bilanga ta vanda. Na nima, ntangu ya kukatula bima na bilanga ta vanda. Musibu ti mvula ta vanda konso mvula. Yo ta mana ve. Yo ta vandaka tii kuna. Basezo vandaka kima ya mpa. Yo vandaka ve mutindu yina na ntwala ya masa ya nene ya ndola.

Kana bo kumona mvula yantika kunoka diaka, bo fweti vanda na boma ve. Yai ta vanda ve mvula ya ndola. Yai ta vanda mvula ya lusakumunu, sambu bo lenda kuna bilanga na bo. Mvula ta noka, ebuna bankeni ta mena. Bambuma ta basika. Bambuma ta yela. Yo ta pesa bo madia. Yai kele lukanu ya Nzambi. Nzambi yantikaka lukanu yai ya basezo na nima ya masa ya nene ya ndola.

Nzambi pesaka Noa kima ya mbote. Yandi pesaka fami na yandi ntoto ya bo lenda bondila. Yandi pesaka bo mvula ya mbote. Mvula sadisaka bambuma kuyela. Bo katulaka bambuma yina. Bo kudiaka mbote. Beto tonda Nzambi sambu na mpila Yandi ke pesa beto mvula. Yandi ke tinda mvula ya ndola diaka ve. Konso mvula, Yandi ke tinda mvula ya lusakumunu.

Ndinga ya bubuyai : musibu

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Keti Nzambi ta tinda diaka mvula ya ta fwa bantu yonso na ntoto ? (Ikele ve. Yandi me sila yo.)

- Na nima ya masa ya ndola, Nzambi silaka kutinda nki ? Musibu ti ..... (Mvula)
- Keti musibu ti mvula vandaka mambu ya ntama to mambu ya mpa ? (Mambu ya mpa. Yo yantikaka na nima ya masa ya ndola.)
- Musibu ti mvula kele mbi to yo kele mbote ? (Mbote.)
- Yo sadisa beto na nki mambu ? (Kukuna bilanga na ntangu ya mbote sambu beto vanda na madia.)

Kuyula bana ntangu nge ke songa bo foto :

- Nki basezo nge ke mona ? (Zole—Musibu ti mvula)
- Na nki sezo matiti ya ntoto me yuma ? (Musibu)
- Na nki sezo matiti me kuma kulere ya saka-saka (vert) ? (Mvula)

Mwa-seneti :

Bana sala bageste bonso bo ke kunaka kilanga na ntangu ya mbote. Na nima, bo sala bageste bonso mvula ke kwisa, ke pesa yo masa. Na nsuka, bo sala bageste bonso bo ke kwenda kukatula bambuma ya kilanga.

Kuyimba :

Matondo sambu na saiso

NZAMBI KE MBOTE

Nzambi me pesaka beto yo.

Nzambi ke mbote

Beto kuna kilanga na ntangu ya mbote

Nzambi ke mbote

‘Buna beto baka bambuma mingi.

Nzambi ke mbote

(Repeter yonso mbala iya.)

Ke mbote na mono !

Sambu na nki beto kudia mbote ?

Sambu Nzambi me pesa sezo.

Bisambu

Bantu tonda Nzambi sambu na basezo ya Yandi me pesa beto.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka,

« Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Nzambi pesaka musibu ! » ti bana repeter yo.

Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Nzambi pesaka mvula ! » ti bana repeter yo. Na nima bo

landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Songa nti ya mosibu ti mosi ya kuyuma. Yula bo ke mona nki nti na ntangu ya musibu ? Na ntangu ya mvula ?

Bo simba banti yina, bo kuwa diswaswanu na kati na bo.

Kutambula, kumona :

Kana mwa-kilanga kele penepene, bana lenda kwenda kutala yo mpi kumona nki kele na kati. Kana mpila kele ve kusala yo, nata nsengo sambu bana lenda mona ti simba yo.

Leso 28 Nzambi pesaka bantu kisalu na kuyala na zulu ya nzemomo.

Kuyantika 9 :1-4

Kusala na ntwala :

Kana mpila ikele, sosa mbisi ya kuyuma. Zenga yo na bitini ya fioti-fioti sambu konso mwana lenda baka kitini ya fioti. Tala “Kutambula-Kumona” na nsuka ya lesa yai.

Kikuma :

Beto sadila mbote-mbote bima yonso ya Nzambi me pesa beto kuyala.

Revisio :

- † Na nima Noa me basika na maswa, yandi salaka nki ntete ? (Kusamba Nzambi)
  - † Nzambi songaka Noa nde Yandi ta sala nki diaka ve ? (Kutinda masa ya ndola ya ta fwa bima yonso.)
  - † Na nima ya masa ya ndola, Nzambi pesaka beto nki ? (Basezo—Ntangu ya musibu ti ntangu ya mvula)
- Kansi Nzambi me manisa ve kutuba na Noa. Bubu yai beto ta mona mambu ya nkaka ya Nzambi songaka yandi.

Bandinga ya Bible ya kubambuka:

Bandinga yai ke katuka na Bankunga 8, vs. 5 ti 7: Muntu kele nani ?... Nge tulaka yandi na kuyalaka bima yonso ya Nge salaka...

Histoire ya Bible :

Noa me samba Nzambi. Nzambi me songa Noa nde Yandi ta tinda diaka ve masa ya ndola ya ta fwa bantu yonso. Nzambi me songa yandi nde Yandi ta tinda ntangu ya musibu ti ntangu ya mvula konso mvula.

Nzambi landaka kusakumuna Noa ti fami na yandi. Yandi songaka bo nde bo buta bana mingi. Nzanbu zolaka bana na bo kufulusa kaka bwala mosi ve. Yandi zolaka bana na bo kufulusa ntoto ya mvimba. Ntoto ya mvimba kele kisika mosi ya nene !

Nzambi tubaka mpi nde bandeke yonso ti bambisi yonso ta tina bo bantu boma. Bo ta yala bandeke yonso. Bo ta yala bambisi yonso ya Nzambi me sala. [*Bana tuba, ‘Bo ta yala bambisi yonso.’*]

Na luyantiku, Nzambi pesaka bo kaka matiti ya mobisu, bo kudia yo. Kansi ntangu yai, Nzambi pesaka bo bambisi mpi. Yandi songaka nde bo lenda kudia yo. Kansi ntete bo fwa yo, bo katula menga. Bo kudia yo ve ya moyo.

Bo me kuma bonso bamfumu—bo yonso. Bo me kuma bamfumu ya ke yalaka bandeke yonso ti bambisi yonso. Bo me kuma bamfumu na zulu ya nzemomo—bima yonso ya Nzambi me sala.

Nzambi me pesa bo ntoto ya mbote, ntoto ya kitoko. Yandi me fulusa yo na bima ya mbote. Bo me kuma bamfumu ya fweti yala yo. Nzambi zolaka bo kuyala yo na mpila ya mbote sambu yo fuluka na bima ya mbote. Lumbu mosi, Nzambi ta yula bo bantu nki mutindu bo sadilaka bima ya Yandi pesaka. Beto kele bana na bo. Lumbu mosi, Nzambi ta yula beto mpi nki mutindu beto kebaka ntoto ya Yandi me pesaka beto. Mono zola Yandi kuvanda na kiese na mpila mono sadilaka yo.

Ndinga ya bubu yai : yala

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Nzambi pesaka Noa ti fami na yandi nsiku ya kuyala nki ? (Bambisi yonso ti bandeke yonso)
- Nzambi zolaka nde bantu buta fioti to mingi ? (Mingi. Bo fulusa ntoto. Bo zinga na bisika yonso.)
- Beto fweti pesa rapport na nani sambu na mpila beto yala ntoto yai ? (Na Nzambi)
- Nki ntangu bantu yantikaka kudia bambisi ? (Na nima bo basikaka na maswa. Nzambi songaka bo nde bo lenda kudia mbisi ntangu yina.)

Foto :

- Nki bambisi beno ke mona na foto ? (Ndeke, nioka, lizare y nene bonso dinosaure, njoko, ntambu, ngandu, nkoba)
- Nzambi songaka bo nde bo lenda kudia bambisi ikwa ? (Yonso)
- Bo fweti yala nki bambisi ? (Yonso)
- Nki bandeke ? (Yonso)

Mwa-seneti :

Bana sala ti dila bonso bo kele bambisi mutindu na mutindu. Na nima, bo tuba nde “Beto yala .....(tula zina ya mbisi). Beto keba yo mbote.”

Kuyimba : (Tune: Here we go ‘round the Mulberry Bush)

Nzambi pesaka beto, pesaka beto, pesaka beto

Nzambi pesaka beto

[*Moniteur, songa mwana mosi musapi, yandi tuba zina ya mbisi.*] Njoko !

Beto kuyala yo.

Yimba yo mbala mingi. Bana tuba bambisi mutindu na mutindu.

Bisambu :

Tonda Nzambi sambu na bambisi Yandi me pesa beto ya kudia. Tonda Nzambi sambu na favori na nge. Tonda Yandi sambu Yandi ke pesa bima ya mbote ya ke sadisa kutunga banitu na beto. Lomba Nzambi kusadisa beto kuyala bambisi ti ntoto yonso na mpila ya ke pesa Yandi kiese.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Beto yala bambisi ! » ti bana repeter yo. Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Na mpila ya mbote ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Bana tanga bazina ya bambisi ya bo zaba. Tala bambisi ikwa bo lenda tuba.

Kutambula, kumona :

Kana bitini ya bambisi me monika, pesa mosi na konso mwana, yandi kudia. Kana mpila kele ve kusala yo, bo tambula, bo lokuta bima ya mpamba-mpamba ke lala na ntoto, bo losa yo sambu na kukeba mbote ntoto ya Nzambi me pesa beto.

Leso 29 Nzambi ke mona moyo ya muntu mfunu.

Kuyantika 9 :5-6

Kusala na ntwala :

Sambu na nsaka, nge ta vanda na mfunu ya bitini ya papier ti crayon mosi sambu na konso mwana. Kana papier ya nene, nge lenda zenga yo na bandambu iya.

Kikuma :

Bana ta zitisa bantu ya nkaka, sambu Nzambi salaka beto bantu na kifwani na Yandi.

Revisio :

- Nki me salama na nima Noa ti fami na yandi me basika na maswa ?
(Bo me samba Nzambi, ti Yandi me songa bo kubuta mingi, ti Yandi me songa bo nde bo yala to keba bambisi yonso. Na lesu yai, Nzambi ke landa kutuba na bo.)

Bandinga ya Bible ya kulonguka: Bandinga yai ke katuka na Kuyantika 9 :6: ...Mono salaka muntu bonso Mono mosi Nzambi.

Histoire ya Bible :

Ntangu me lunga sambu na bana ya Noa kukwenda, kuyantika kubuta, kufulusa ntoto ya mvimba. Dezia bantu me yantika kufwa bo na bo. Bambuka mpila Kaini fwaka Abele. Bambuka mutindu bantu ya dikanda ya Kaini fwaka bampangi ya nkaka. O, kufwa muntu, yo kele mbote ve! Moyo ya muntu kele speciale. Yandi kele ve bonso bambisi. Nzambi salaka muntu na kifwani na Yandi. [*Bana tuba, 'Muntu kifwani ya Nzambi.'*]

Yo yina, Nzambi tulaka ndola ya ngolo kana muntu kufwa muntu ya nkaka na luzolo. Ata kana mbisi kufwa muntu, yo mpi ta baka ndola ya ngolo. Nzambi pesaka ndola yai sambu Yandi tubaka nde, : ...Mono salaka muntu bonso Mono mosi Nzambi.

Beno bambuka mposo ya ntete, ntangu Nzambi salaka bima yonso. Yandi salaka bambisi mingi mutindu na mutindu. Yandi salaka bambisi ya mfinda ti bambisi ya nseke. Yandi salaka bambisi ya masa kukwenda na kati ya masa, ti bandeke kukwenda na zulu. Yandi salaka bambisi ya nene-nene, ti baniama ya fioti-fioti. Kaka na nsuka, Nzambi salaka bantu ya ntete—bakala ti nkento. Papa Adami ti nkento na yandi, Mama Eva. Kaka ntangu yina, Nzambi tubaka nde Yandi vandaka kusala na kifwani na yandi. Bantu kele speciale. Beto kele na sika na zulu ya bambisi. Yo yina, Nzambi songaka nde bantu ta yala bambisi.

Ntoto ta vanda na kiese kana bana ya Noa bambuka nde bo lenda zomba bambisi, kansi bo lenda ve kufwa bantu. Bantu yonso ta zinga na ngemba kana bo bambuka nsiku yina ti landa yo. Matondo, Nzambi, sambu Nge salaka beto bantu speciale !

Ndinga ya bubu yai : nsiku

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Keti bo lenda kufwa bantu ya nkaka ? (Ikele ve)
- Sambu na nki bo kufwa muntu ve ? (Sambu Nzambi salaka beto bonso Yandi.)
- Nki ta salama kana muntu kufwa muntu ya nkaka ? (Yandi ta baka ndola ya ngolo.)

Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :

- Nge ke mona nki na foto ? (Bana ya bwala)
- Keti bantu lenda kufwa bana yai ? (Ikele ve. Nzambi salaka bo na kifwani na yandi.)
- Bana kele ikwa ? (13. Ya nkaka kele ndambu kubumbana.)
- Na kati ya bana yai, bana ikwa kele na kifwani ya Nzambi ? (13. Bo yonso.)

Mwa-seneti :

Konso mwana kwenda na konso mwana ya nkaka. Yandi tula diboko na zulu ya dipeka na yandi. Yandi tuba nde, "Kifwani ya Nzambi."

Kuyimba :**NZAMBI SALAKA TATA PAPA ADAMI**
(traditionel congolais)

O, Nzambi salaka Tata Papa Adami
Na kilumbu ya sambanu
Na kilumbu ya nsambwadi
Yandi kupemaka !
O, wale, wale-wo
Wale, wale-wo
Wale, wale-wo
Matondo na Nzambi !

O, Nzambi salaka Tata Papa Adami
Na kifwani na yandi
Na kilumbu ya nsambwadi
Yandi kupemaka!

O, wale, wale-wo
Wale, wale-wo

Bisambu :

Bana tonda Nzambi sambu Yandi salaka beto bantu na kifwani na Yandi. Bo tonda Nzambi sambu na bantu na fami na bo ti bantu ya nkaka bo zaba.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Kufwa muntu ve ! » ti bana repeter yo. Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Bo kifwani ya Nzambi ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Wale, wale-wo
Matondo na Nzambi !

O, Nzambi salaka Mama Eva
Na kilumbu ya sambanu
Na kilumbu ya nsambwadi
Yandi kupemaka !

O, walee, wale-wo
Wale, wale-wo
Wale, wale-wo
Matondo na Nzambi !

O kufwa muntu ve !
Kufwa muntu ve !
Kufwa muntu ve !
Yandi kifwani-Nzambi !

Bansaka :

Pesa konso mwana kitini ya papier ti crayon. Bana meka kusala dessin ya muntu. (Kana nge kele na bwala ti papier kele ve, pesa konso mwana nti. Basika na nganda ti dessiner na ntoto.) Pesa konso mwana encouragement na effort na yandi.

Kutambula, kumona :

Bana tambula na bwala to na nzila penepene na salle de kalasi. Bo tala bantu mutindu na mutindu. Kana bo vutuka, bo tuba bantu bo me mona vandaka nki mutindu. (Mbandu : Babakala, bankento, bana, bantu ya kununa, bajeune, bantu ngolo, bantu maladi, bantu ya nda ti ya nkufi, bantu ya mikwa-mikwa ti ya mafuta, bantu bansukami ti bantu ya mbote, bantu ya kufwa makulu ti ya makulu mbote, bantu nsuki ndombe to mbwaki to mpembe, etc.) Na kati na bo, bantu ikwa Nzambi me sala na kifwani na Yandi ? Yonso ! Beto fweti zitisa ikwa ? Yonso !

Leso 30 Nzambi tulaka nkongolo na zulu bonso kidimbu ya nsilulu na Yandi.

Kuyantika 9 :8-17

Kikuma :

Beto tula ntima na Nzambi. Yandi kele kwikama kulungisa yonso ya Yandi ke tuba.

Revisio :

Noa ti fami na yandi me basika na maswa. Bo me samba Nzambi kuvutula Yandi matondo. Nzambi me pesa bo malongi, nki mutindu kuzinga na ntoto yai ya mpa. [*Moniteur, tanga diaka bahistoire yai kana bana zola.*]

Bandinga ya Bible ya kulunguka:

Bandinga yai ke katuka na Baebreo 10 :23 : *beto lenda tula ntima na Nzambi nde Yandi ta sala kaka mambu yina ya Yandi silaka beto.*

Histoire ya Bible :

Nzambi me songa Noa ndambu nki mutindu kuzinga na ntoto yai ya mpa, ntoto ya Nzambi me yobisa. Na nima, Nzambi songaka nde Yandi zolaka kuwakana ti Noa ti bana yonso ya ta kwisa na nima na yandi. Nzambi tubaka nde, « BETO ke wakana » na beno. Kana kaka muntu mosi ke tuba, yandi ta tuba MONO. Kana bantu kuluta mosi ke tuba, bo ta tuba BETO. Nzambi tubaka nde ‘Beto ke wakana na beno.’ Sambu na nki ? Sambu Tata Nzambi vandaka kutuba, ti Mwana-Nzambi vandaka kutuba kiteso mosi, ti Nzambi Mpeve-Santu vandaka kutuba kiteso mosi. Nzambi kele Mosi-na-Tatu.

Nzambi Mosi-na-Tatu tubaka nde Yandi vandaka kuwakana ti bo. Yandi vandaka kuwakana mpi na bana ya bo ta buta na nima. Yandi vandaka kuwakana mpi ti na bambisi yonso ya me basika na kati ya maswa. Ntete, Nzambi silaka nde bo ta fwa diaka ve na masa mutindu me salama na bilumbu ya Noa. Nzambi songaka bo nde Yandi ke tula kidimbu na zulu. Yandi ke tula nkongolo ya bakulere mingi ya kitoko. Nkongolo yina ta vanda kidimbu. Yo ta bambukisa bo mpila Nzambi me sila bo. [*Bana tuba nde, ‘Nkongolo vandaka kidimbu.’*]

Mvula ta vanda parti ya basezo—musibu ti mvula. Yo fweti kwisa konso mvula sambu bilanga na bo kuyela. Kansi ntangu mvula kwisa, bo ta mona nkongolo na zulu. Nkongolo yina ta songa bo nde, ‘Kuwa boma ve. Mvula yai ke kwisa ve sambu yo kufwa beno. Mvula yai ke kwisa sambu bilanga na beno kuyela mbote.’ Bo ta mona nkongolo na zulu, ti ntima na bo ta vanda na ngemba.

Bamvula mingi me luta. Mvula me kwisa konso mvula. Kansi yo me fulusa ntoto diaka ve. Yo me fwa bantu yonso diaka ve. Yo me fwa bambisi yonso diaka ve. Nzambi silaka nde masa ya mutindu yina, masa ya ndola, yo ta kwisa diaka ve. Nzambi silaka yo, ti Nzambi me lungisa nsilulu na Yandi. Mambu yonso ya Nzambi tuba, Yandi fweti sala kaka. O, Nzambi na beto kele kwikama. Mbote beto bantu kutula Yandi ntima !

Ndinga ya bubu yai : nkongolo

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Nzambi tubaka nde ‘Mono ke wakana ti beno,’ or nde ‘Beto me wakana ti beno’ ? (Beto me wakana. Nzambi ikele Mosi-na-Tatu.)
- Nzambi tulaka nki na zulu ? (Nkongolo.)
- Mvula ya ndola ya kufwa bantu yonso, yo ta kwisa diaka, to yo ta kwisa ve ? (Yo ta kwisa ve.)

- Mambu ya Nzambi sila, yo ta salama to yo ta salama ve ? (Yo ta salama kaka.)

Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :

- Nki ke monika na zulu ? (Nkongolo)
- Nki kulere ke monika na yo ? (Rouge, orange, jaune, vert, pourpre)
- Nani bantu monaka nkongolo yai ya ntete ? (Noa, nkento na yandi, bana na yandi Semi, Kami, ti Yafeti ti bankento na bo)

Mwa-seneti :

Bana sala bonso bo ke mona nkongolo na zulu, bonso bo ke wa ndinga ke tuba nde « Yai kele kidimbu ya promesse ya Nzambi. »

Kuyimba : (Tune : Here We Go ‘Round the Mulberry Bush’)

Nzambi tulaka nkongolo, nkongolo, nkongolo
Nzambi tulaka nkongolo
Tulaka yo na zulu.

Kana Nzambi sila, Yandi ta sala, Yandi ta sala,
Yandi ta sala
Kana Nzambi sila, Yandi ta sala.
Nzambi ke kwikama !

Nkongolo vandaka kidimbu, kidimbu, kidimbu
Nkongolo vandaka kidimbu
Ya nsilulu ya Nzambi.

Bisambu :

Bana tonda Nzambi sambu na nkongolo ti sambu na bansilulu yonso na Yandi.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Nzambi ke kwikama ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Nsaka 1 : Bana ‘dessiner’ nkongolo imaginaire na mupepe ti musapi na bo. Moniteur, nge songa nde, ‘Ntangu yai, sonika bande ya rouge, bande ya orange, etc.)

Nsaka 2 : Moniteur, nge tanga bakulere ya nkongolo mosi-mosi. Bana tala na kati ya salle de classe, bo meka kutula musapi na kima mosi ya kele kulere yina, kana yo ikele.

Leso 31 Noa laukaka na vinu, ti mpasi landaka.

Kuyantika 9 :18-29

Kusala na ntwala :

Nge ta vanda na mfunu ya lele mosi bonso drap to divunga.

Kikuma :

Beto buya kunwa malafu ya ngolo. Yo ke lauka muntu.

Revisio :

- † Nki kidimbu Nzambi tulaka na zulu ? (Nkongolo)
- † Yo vandaka kusonga nki nsilulu ? (Nzambi silaka nde Yandi ta tinda mvula ya ndola diaka ve sambu bantu yonso kufwa.)

Bandinga ya Bible ya kulonguka :

Bandinga yai ke katuka na Bingana 20 :1. *“Kunwa malafu mingi ke kumisa nge muntu ya buzoba ...”*

Histoire ya Bible :

Ntangu ya masa ya ndola me mana. Noa ti fami na yandi me basika na maswa. Bo me vutula matondo na Nzambi. Nzambi me tuba mpi na bo. Yandi me tula nkongolo mosi ya kitoko na zulu. Yo vandaka kidimbu. Kisalu na yo kubambukisa bo nde Nzambi ta sala yonso ya Yandi tuba.

Bilumbu na nima kwisaka. Bana tatu ya Noa yantikaka kubuta bana. Bo kumaka bambuta ya makanda yonso ya ntoto, ti ya beto mpi, sambu beto kele bana ya bana ya bana na bo.

Noa yantikaka kusala kisalu ya kukuna bilanga ya vinu. Bantu lenda sala bima mingi ya mbote ya bambuma ya vinu. Kansi bo lenda sala mpi malafu ya ngolo. Malufu ya ngolo yina, yo lenda simba muntu, yo lauka yandi.

Ebuna lumbu mosi, Noa salaka malafu ya ngolo. Yandi kunwaka malafu yina. Yandi nwaka yo ya kuluta mingi. Ebuna yo simbaka yandi. Yo laukaka yandi. Yandi zabaka diaka ve yandi vandaka nani to yandi vandaka wapi. Yandi zabaka ve yandi vandaka kusala nki. Ebuna yandi katulaka bilele na yandi yonso. Yandi lalaka kinkonga na kati ya nzo ya ntenta na yandi. Yandi lalaka na mpila nde bantu lenda kumona yandi. Yandi zabaka ve nde yandi vandaka kingonga. O, mambu ya nsoni ! Papa Noa, sambu na nki nge me nwa malafu mingi ?

[Bana tuba nde, ‘O Papa Noa ! Malafu ya ngolo me lauka nge !’]

Ntekolo mosi ya Noa monaka yandi mutindu yina. Yandi vandaka Kanana, mwana ya Kami. Yandi kwendaka kusonga bantu ya nkaka. O! Songi-songi kuseka nkaka na yandi. O, Kanana, nge me sala ve mbote !

Bana ya Noa ya nkaka waka mambu yina ya nsoni. Zole na bo—Semi ti Yafeti, bo bakaka lele kufika nkaka na bo. Kansi bo monaka nde kutala yandi mpidina, yo ta vanda nsoni. Yo yina, bo balulaka. Bo vandaka kukota nzo-ntenta na yandi kinima-nima. Ebuna bo fikaka yandi na lele.

Na nima ya ntangu, malafu manaka na nitu ya Papa Noa. Mabanza na yandi vutukaka mbote diaka. Yandi monaka nde yandi vandaka kingonga. Yandi monaka nde lele me fika yandi. Yandi waka mutindu ntekolo na yandi ti bana na yandi me sala yandi.

Nzambi kangulaka meso ya Noa kumona mpila luzingu ya bana yina ta vanda na bilumbu na ntwala. Yandi singaka Kanana, mwana ya me tala-tala yandi, me seka yandi, me kwenda kusonga-songa bantu ya nkaka. Nzambi songaka yandi nde Kanana ta kuma sielo ya bampangi na yandi.

Noa monaka kiese sambu na mpila Semi ti Yafeti me sala. Bo me songa luzitu na papa na bo, ata papa me sala buzoba sambu yandi me kwenda kulauka na malafu.

Papa Noa me lungisa bamvula 600 ntangu Nzambi tindaka masa ya ndola. Na nima na bo, yandi zingaka bamvula 350 diaka. Ebuna yandi fwaka. Yandi me lungisa bamvula 900 ntangu yandi fwaka. O, kiese kana beto lenda kaka bambuka nde yandi kwikilaka Nzambi. Yandi lemfukaka kutunga maswa. Na nima ntangu ya masa, yandi vutulaka matondo na Nzambi.

Mpasi nde beto fweti bambuka mpi nde yandi laukaka na malafu. Yandi lalaka na mpila ya nsoni. Yo nataka mpasi na bana na yandi. O bana, malafu ya ngolo ikele mbote ve !

[Bana tuba, « Malafu ya ngolo, mbote ve ! »

Ndinga ya bubuyai : malafu

Yula bana :

- Nani bantu tatu kumaka bambuta ya makanda yonso ? (Bana ya Noa—Semi, Kami, ti Yafeti)
- Papa Noa salaka nki kisalu ? (Kuna bilanga ya vinu)
- Nki salamaka ntangu Noa kunwaka malafu mingi ? (Yandi laukaka. Yandi zabaka kima diaka ve.)
- Nki mambu ya nsoni Noa salaka ? (Yandi lalaka kingonga ti bantu monaka yandi.)
- Nki mambu ya mbi ntekolo Kanana salaka ? (Yandi sekaka nkaka na yandi ti kwendaka kusonga bantu ya nkaka.)
- Nki mambu ya mbote Semi ti Yafeti salaka ? (Bo kwenda na nima-nima kufika Noa na lele.)

Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :

- Nki bilanga nge ke mona ? (Bilanga ya vinu)
- Nki bambuma nge ke mona ? (Bambuma bo binga baraisin)
- Nki kima ya mbi Noa salaka na yo ? (Malafu ya ngolo.)

Mwa-seneti :

Zole-zole, bana baka lele, bo tambula na nima-nima kukonda kumona wapi bo ke kwenda, bonso Semi ti Yafeti salaka sambu na kufika Noa. Bo lenda tula lele na zulu ya mesa, bonso Semi ti Yafeti tulaka yo na zulu ya Noa.

Kuyimba : (Tune : The Wheels on the Bus Go Round and Round)

O, kunwa malafu kitoko ve, kitoko ve, kitoko ve.

O, kunwa malafu kitoko ve.

Yo lauka muntu.

O muntu ya malafu mayele ve, mayele ve, mayele ve

O muntu ya malafu mayele ve.

Yo lauka yandi.

Bisambu :

Nzambi, malafu ya ngolo kele na nsi na beto mpi. Malafu ya ngolo ya vinu. Malafu ya ngolo ya ngasi. Sadisa beto kubuya yo, beto lauka ve bonso Noa. Na zina ya Yesu. Amen.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Malafu ve ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Mwana mosi kwenda na mwana ya nkaka. Yandi tuba nde, “Beto kwenda kunwa malafu ya ngolo.” Mwana ya nkaka vutula, “Non, merci. Yo kele mfunu ve.” Bo sala yo diaka ti diaka na bana ya nkaka.

Leso 32 Fami ya Yafeti yelaka, ti kumaka makanda ya Yuropa ti Russe.

Kuyantika 10 :1-5

Kikuma :

Beto ta vanda mbote ti bantu ya nkaka sambu Nzambi zola beto yonso.

Revisio :

Beto me mona mpila fami ya Noa yantikaka kuzinga na nima ya masa ya ndola. Noa salaka nki kisalu ? (Yandi kunaka bilanga ya vinu.) Beto me mona nde ntekolo mosi na yandi me butama. Yandi nani ? (Kanana, mwana ya Kami.)

Bandinga ya Bible ya kulonguka :

Bandinga yai ke katuka na Bisalu 10 :34b. “...Nzambi ke zolaka bantu yonso mutindu mosi... »

Histoire ya Bible :

Mvula ya ndola zenganaka. Na nima, bana ya Noa yantikaka kubuta bana ti bankento na bo. Bambuka nde, Nzambi songaka bo kusala mpidina. Yandi zolaka bo kufulusa ntoto ya mvimba.

Yafeti butaka bana ya bakala nsambwadi. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Fami ya nene. Na bilumbu na nima, bana yai kumaka bambuta ya bantu ya Yuropa ti nsi ya Russe. Kansi na ntangu yina, bo yonso zingaka sika mosi. Nzambi zolaka bo yonso. [*Bana tuba, 'Yafeti mbuta ya Yuropa.'*]

Kami butaka bana ya bakala iya. 1, 2, 3, 4. Fami ya mbote mpi. Bana yina butaka bana mpi. Na bilumbu na nima, bana yai kumaka bambuta ya bantu ya Afrika. Bo kumaka bambuta ya ndambu na sika beto ke binga LMama Evant mpi. [*Bana tuba, 'Kami mbuta ya Afrika.'*]

Mosi ya bana yai, Misrayimi, kumaka mbuta ya nsi ya Ezipte.

Mosi ya naka, Kushi, kumaka mbuta ya bantu ya nsi ya Etiopia. Na kati na yandi vandaka muntu mosi ya nene zina ya Nemrodi. Yandi tungaka babwala ya nene bonso Babilone ti Ninive.

Mosi zina ya Puti kumaka mbuta ya beto bantu ya beto ke binga “Bantu.” Yandi mwana ya Kami. Yandi mbuta ya beto bantu ya Congo.

Kansi mosi na bo, Kanana, kwendaka na sika ya nkaka. Yandi kumaka mbuta ya bantu beto ke binga “Bantu ya Kanana.”

Kami butaka fami ya nene ti ya mfunu. Nzambi zolaka bo yonso. Na bilumbu na nima, bo kwendaka na bisika yina, kansi ntangu yai, bo yonso vandaka kusika penepene, sika mosi.

Semi vandaka mpi na bana ya bakala tanu. 1, 2, 3, 4, 5. Yandi vandaka mbuta na kati ya bana ya Noa. Kansi Bible ke songa yandi na nsuka, sambu yandi me luta mfunu na lukanu ya Nzambi. Konso ntangu muntu kele mfunu mingi, Bible tuba yandi na nsuka. Semi kele mfunu sambu na nki ? Nzambi zola bantu yonso kiteso mosi.

Semi kele mfunu sambu Nzambi solaka dikanda na yandi kubutila beto Mesia, Mvulusi sambu na bantu yonso. Ntekolo mosi na yandi vandaka Ebere, tata ya bantu beto binga Ba-ebreo. Yai kele bantu ya butaka Yesu Kristo, Mfumu na beto.

[Bana tuba nde, 'Semi mbuta ya Yesu Mesia.']

Na bilumbu na nima, bo mpi kwendaka na bansi na bo, kansi ntete bo yonso vandaka kuzinga sika mosi. Bo vilaka nde Nzambi me songa bo nde bo kufulusa ntoto ya mvimba.

Fami ya nene—Bana ya Noa ti bana na bo, ti bana na bo, ti bana na bo. Bo me kuma mingi. Nzambi me songa bo kukwenda kufulusa ntoto yonso. Bo me buta, kansi bo me kwenda ve. Bo me kangama sika mosi. Keti Nzambi ta vanda na kiese na yo ?

Ndinga ya bubu yai: dikanda

Yula bana na nima nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Na kati ya bana ya bakala ya Noa tatu, ikwa butaka bana ya nkaka ? (Bo yonso.)
- Nani nkaka ya beto bantu ya Congo ? (Puti, mwana ya Kami)
- Nki dikanda butaka Yesu Mesia ? (Baebreo, bantu ya dikanda ya Semi)
- Na kati ya makanda yai, nki dikanda Nzambi zolaka ? (Bo yonso.)

Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :

Yai kele carte geografika. Bo me sala yo bonso bo me kwenda na zulu, ebuna bo me tala na nsi. *[Moniteur, carte geografika kele mambu ya mpa sambu na bana preskolere, ti bo ta bakisa yo mingi ve. Pesa explicatio ya nkufi ti luta. Yai kele kaka kukotisa yo na mabanza na bo bonso nkeni. Bo ta bakisa yo kuluta na nima. Songa bo Afrika, Yuropa, Azie, America. Pesa bo nzila kutula musapi na zulu ya bisika yina.*

Mwa-seneti :

Bana sala bageste bonso bo ke yamba mwana ya mpa na kati ya fami na kiese.

Kuyimba :

Beto, bana ya Afrika, (Ton: London Bridge)
Bana ya nkaka Kami
Beto, bana ya Afrika,
Bantekolo ya Noa.

YESU ZOLA BANA YONSO

Yesu zola bana yonso
Bana yonso na ntoto
Konso ndombe, mbwaki, mpembe,
Yesu zola bo yonso
Yesu zola bo yonso.
Yesu zola bana yonso na ntoto.

BISAMBU :

Bana tonda Nzambi sambu Yandi ke zola bana ya makanda yonso kiteso mosi. Bo tonda Yandi sambu Yandi me tindila beto Yesu Mesia, Yandi gulusa beto.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Nzambi zola beto yonso ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Bana vanda na cercle. Bo kina na ndonga ti bo yimba, “Nzambi zola beto yonso.”

Bana tuba: Nzambi zola bana ya .....(bo manisa na bwala to nsi to dikanda ya bo zaba).

Mbandu: Nzambi zola bana ya Kasangunda, ya Feshi, ya Matungulu, ya Mputu, etc.

Leso 33 Bantu buyaka Nzambi na Babele, yo yina Nzambi kumisaka bandinga na bo kisakasaka.

Kuyantika 11 :1-9

Kusala na ntwala :

Sala bitini ya papier ya bacoleur 4-6, mutindu nene ya kalasi na nge kele. Yo fweti vanda nene ve. Tala bansaka.

Kikuma :

Beto ta landa nzila ya Nzambi kansi nzila ya beto mosi ve.

Revisio :

Beto me mona mpila makanda ya Semi, Kami, ti Jafeti yelaka. Beto me tuba nde, ‘bo kumaka na bisika yai na nima-nima, kansi ntangu yai, bo kele yonso sikamosi.’ Bubuyai beto ta mona nki mutindu bo vandaka sika mosi, ti nki mutindu bo panzanaka na bisika mingi.

Bandinga ya Bible :

Bandinga yai ke katuka na Bingana 3 :5. Tula ntima na nge yonso na Mfumu Nzambi ; kutula ntima ve na mambu ya nge mosi...

Histoire ya Bible :

Nzambi songaka fami ya Noa kupanzana, kufulusa ntoto ya mvimba. Kansi bamvula mingi, bo salaka yo ve. Bo butaka bana, ti bana yina butaka bana na bo. Kansi bo yonso kangamaka kaka sika mosi.

Bo yonso vandaka kutuba kaka ndinga mosi. Badinga yai bonso kikongo, lingala, français, anglais, kiyanzi, kiyaka, kisakata, ti bandinga ya beto ya mingi-mingi, yo vandaka ntete ve.

Beto zaba ve nki ndinga bo tubaka. Yo vandaka ndinga ya bantu yonso tubaka na ntwala masa ya ndolo fikaka ntoto. Beto zaba ve nki ndinga bo tubaka. Kansi Bible songa beto nde bo yonso tubaka ndinga mosi.

Masa ya ndola me mana. Fami ya Noa basikaka na maswa. Na nima bo vandaka kuvoyager na ndambu ya ouest. Bo kumaka na nseke mosi na nsi ya bo bingaka ‘Babilonia.’ Bo monaka sika ya nene sambu na bantu mingi. Yo yina, bo yantikaka kutunga kuna. [*Bana tuba nde, ‘Bantu kangamaka na Babilonia.’*]

Bible ke tuba nde, “*Bo tubaka bo na bo nde: ‘Beto saleno babriki, beto yoka yo.’ Bo salaka babriki, ebuna bo tubaka nde: ‘Babriki yo yai ti gudro, beto tungeno bwala na beto mosi.’*”

Oh-oh! Bo kuzwaka probleme nswalu. Nzambi me lunda bo na ntangu yonso ya masa vandaka na ntoto.

Ndinga na Yandi ke tuba nde, ‘Tula ntima na nge yonso na Mfumu Nzambi ; kutula ntima ve na mambu ya nge mosi’... Kansi ntangu bo yantika kutunga, bo tulaka ntima na Nzambi ve. Bo lombaka Yandi ve kutwadisa bo. Bo tubake nde, ‘BETO tungeno bwala NA BETO MOSI.’ |

O, mawa ! Keti bo me longuka ve kusosa nzila ya Nzambi, kansi ya bo mosi ve ?

Ebuna bo tubaka diaka nde, “*Na kati ya bwala yango beto tungeno nzo mosi ya nda. Nda ya nzo fweti kuma tii na zulu. Nzo yina ta pesa beto lukumu. Mpidina beto ta panzana ve na nsi-ntoto.*”

Ai-yai ! Bo zola tunga nzo tii na zulu ? Bo ke sosa nzila ya Nzambi ve, kansi lukumu na bo mosi. Tii, Nzambi me songa bo kupanzana, kufulusa ntoto ya mvimba. Bo waka ndinga na Yandi. Bo zabaka yo. Bo bakisaka

yo. Kansi ntangu yina, bo yindulaka kutunga nzo tii na zulu SAMBU bo panzana ve. Lukanu na bo kubuya ndinga ya Nzambi ! Lukanu na bo kulemfuka ve !

O, mpasi ! Lukumu ya bantu ta sadisa beno nki mutindu, kana beno lemfuka ve na Nzambi ?

Ebuna, bo yantikaka kutunga. Boom. Boom. Boom. Boom. Briki na briki. Bo tungaka bwala ya nene. Bo tungaka nzo ya nda. Bo yindulaka nde bo ta tunga nzo tii na zulu. Kansi Bible ke tuba nde kumona nzo na bo, Nzambi kulumuka ! Yo kumaka penepene na Yandi ve ! Nzambi monaka nde nzala na bo vandaka kulanda Yandi ve, kansi kusala kaka mambu yonso ya bo zolaka. Nzambi monaka nde mambu mingi ya mbi zolaka kulanda.

Ebuna Tata Nzambi, Mwana-Nzambi, ti Nzambi Mpeve ya Santu, bo tubaka bo na bo nde, “ *Beto kulumuka, beto kwenda kukumisa ndinga na bo kisakasaka.* ” Ebuna, Nzambi salaka bo.

Minute mosi, bo yonso vandaka kutuba kiteso mosi. Konso muntu bakisaka muntu ya nkaka. Minute mosi na nima, bo bakisaka ve nki bantu ya nkaka vandaka kutuba. Mbala ya nkaka, muntu mosi zolaka tubaka nde, “Pesa mono forme sambu na babriki.” Kansi ntangu yandi kangulaka munoko, ndinga basikaka nde yandi zabaka ve. Mbala ya nkaka japonais. Mbala ya nkaka, muntu ya nkaka tubaka nde, “Mono bakisa nge ve. Nki nge tubaka ?” Kansi ntangu yandi kangulaka munoko na yandi, ndinga kiswahili basikaka.

Mpila kulanda kisalu vandaka diaka ve. Bo bikisaka kisalu nswalu. Bo monaka ve mpila tunga nzo ya ta kwenda na zulu. Bo monaka ve mpila kutunga bwala. Yo ke monika bonso Nzambi pesaka bandinga fami na fami. Fami ya muntu mosi monaka nde bo lendaka kutuba bo na bo. Fami ya muntu ya nkaka monaka bo lenda tuba bo na bo, kansi na bantu ya nkaka ve. Bafami bikisaka sika yina, sambu bo bakisaka diaka ve bantu ya nkaka. Bo yantikaka kukwenda na bisika ya nkaka. Bo yantikaka kupanzana, na mpila Nzambi zolaka.

Beto me tuba dezia bisika ya bo kwendaka : Yafeti na ndambu ya nsi ya kumaka Yuropa ti ndambu ya Asie bonso nsi ya nene, Russe. Kami na ndambu ya Afrika. Ndambu kwendaka mpi kaka mwa-distance na ouest, na sika ya bo bingaka Kanana. Semi mpi kwendaka kaka mwa-distance na lweka mingi ya Babilone, kansi ndambu na bo kwendaka na bisika ya ntama bonso Chine ti nsi ya kumaka Amerika. Konso fami vandaka kutuba ndinga na bo. Bo kwendaka kuzinga ntama bo na bo. Bo panzanaka na ntoto ya mvimba.

O, kuluta mbote bo landaka nzila ya Nzambi na luyantiku !

Ndinga ya kulonguka : ndinga

Yula bana :

- Bana ya Noa ti bafami na bo vandaka ntete sika mosi, to ntama bo na bo ?
(Ntete sika mosi)
- Bo kumaka na nseke na wapi ?
(Babilone)
- Bo yindulaka kutunga bwala ya nene ti nki ya nkaka ?
(Nzo ya nda kukwenda tii na zulu)
- Nzambi zolaka bo kuvanda sika mosi, to kupanzana ?
(Kupanzana)
- Bo zolaka kulanda nzila ya Nzambi, to nzila ya bo mosi ?
(Nzila ya Nzambi ve, kansi nzila ya bo mosi.)
- Na luyantiku, bantu tubaka bandinga ikwa ?
(Kaka mosi.)

- Nzambi salaka nki sambu bo tunga nzo na zulu ve ?
(Yandi kumisaka bandinga na bo kisaka-saka.
- Na nima ndinga na bo kumaka kisaka-saka, bo salaka nki ?
(Bo basikaka, bo panzanaka na bisika mingi.

Foto :

- Nki bima zole nge mona na kati ya foto ?
(Nzo ya nda, ti bantu mingi)
- Bantu ke meka kusala nki ?
(Kusolula bo na bo)
- Keti nge lenda mona bantu ya nkaka ya ke mona mpasi ?
(Mwana na mwana lenda songa bo na musapi)
- Sambu na nki bo ke mona mpasi ?
(Bo lenda bakisa bantu ya nkaka diaka ve.)
- Keti nzo ya nda, bo me manisa kutunga yo tii na zulu ?
(Ikele ve. Bo me manisa kutunga yo.)

Mwa-seneti :

Bana sala bageste bonso bo kele kutunga bwala. Na nima, bo sala geste bonso bo ke tuba bo na bo, kansi bo ke bakisa ve nki bantu ke tuba. Bantu ya nkaka mpi ke bakisa bo ve.

Kuyimba : (Ton : The Wheels on the Bus Go Round and Round)

Bantu vandaka kutunga, kutunga, kutunga
Bantu vandaka kutunga
Bwala ya nene.

Bantu vandaka kutuba, kutuba, kutuba,
Bantu vandaka kutuba
Ndinga kaka mosi.

Bantu vandaka kutunga, kutunga, kutunga
Bantu vandaka kutunga
Nzo ya nda tii na zulu.

Nzambi vandaka kiese ve, kiese ve, kiese ve
Nzambi vandaka kiese ve.
Bo landaka Yandi ve.

Ndinga Kumisaka kisaka-saka. Kisaka-saka,
Kisaka-saka
Ndinga Kumisaka kisaka-saka
Nzambi salaka yo.

Bantu yonso panzanaka, panzanaka, panzanaka
Bantu yonso panzanaka.
Kwendaka bo na bo.

Bo kumaka bansi mingi, bansi mingi bansi mingi
Bo kumaka bansi mingi
Na ntoto ya mvimba.

Mbote beto landa Nzambi, landa Nzambi, landa
Nzambi
Mbote beto landa Nzambi
Yandi sadisa beto.

Bisambu

Bana tonda Nzambi sambu na dikanda na bo ti makanda yonso ya bo zaba penepene na bo. Bo lomba Nzambi kusadisa bo ti dikanda na bo kulanda Yandi.

Bande ya ritima :

Bana yika instrument ya ritima, bo yimba diaka. Bo sala marche ntangu bo bula instrument na bo kusala misiki.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Landa nzila ya Nzambi ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Bana tanga bandinga yonso ya bo zaba. Muntu mosi tula kidimbu na papier na yonso bo tuba. Na nsuka, tanga yo kele ikwa. Bandinga yantikaka na nzo ya nda ya Babilone.

Pesa bana yonso na kitini ya papier ya couleur. Kukonda kutuba ndinga mosi, bo fweti sosa bana ya nkaka ya kele na couleur mosi ti bo, bo vukana, bo kwenda na sika mosi penepene na bibaka ya salle de kalasi. Bacoleur ke songa bonso bandinga. Konso kimvuka me kuma « tribu » ya ta kuma bambuta ya bantu ya nsi mosi. Na nima, konso kimvuka lenda sola bo kele nki nsi. Pesa bo bachoix bonso « Italie, Ezipte, Chine, Canada. » Na nsuka, yula konso kimvuka ya bana kana bo zola landa Nzambi to nzila na bo mosi.

Leso 34 Dikanda ya Semi ta Pesa Beto Mesia.

Kuyantika 11 :10-32

Kuyidika na ntwala :

Muntu mosi (mwana to mbuta) lwata lele bonso yandi kele Yesu. Yandi ta kota na ntangu ya bana sala mwa-seneti.

Kikuma :

Beto bakisa nde Yesu kele Mesia, Mvulusi ya Nzambi silaka. Yandi kwisaka sambu na kugulusa bantu ya makanda yonso, kansi Yandi kwisaka na kisina ya Abrahami, na dikanda ya Semi.

Revisio :

Beto me mona nde nki dikanda pesaka beto Mesia? (Ee, dikanda ya Semi, mwana ya Noa)

Bandinga ya Bible ya kubambuka :

Ndinga yai me katuka na Matayo 1 :1. *“Yesu vandaka muntu ...ya dikanda ya Abrahami.”* (Ya vandaka ya dikanda ya Semi, mwana ya Noa).

Histoire ya Bible :

Mwana ya Noa Semi me lungisa bamvula 98 na ntangu ya masa ya ndola. Bamvula zole na nima masa yina zenganaka, yandi lungisaka bamvula 100. Na mvula yina mpi, yandi butaka mwana ya bakala ya ntete na yandi. Zina na yandi Arpaksadi. Semi zingaka diaka bamvula 500. Yandi butaka bana ya babakala. Yandi butaka bana ya bankento.

Arpaksadi kingaka ve kulungisa bamvula 100 na ntwala ya kubuta. Yandi butaka mwana na yandi ya ntete ntangu yandi lungisaka kaka bamvula 35. Zina na yandi Shela. Yandi zingaka bamvula 403 diaka. Yandi mpi butaka bana ya nkaka. Yandi butaka bana ya babakala. Yandi butaka bana ya bankento.

Semi-Arpaksadi-Ndonga ya ntete na nima ya Semi. Arpaksadi-Shela Ndonga ya zole.

Shela mpi butaka. Yandi ntangu yandi me lungisaka bamvula 30. Yandi butaka mwana-bakala zina ya Ebere. Na nima, yandi zingaka bamvula 403 diaka. Yandi butaka bana ya babakala ya nkaka. Yandi butaka mpi bana ya bankento. Shela-Ebere Ndonga ya tatu na nima ya Semi. [*Bana tuba, ‘Mosi, zole, tatu.’*]

Ebere me lungisa bamvula 34 ntangu yandi butaka mwana na yandi Pelegi. Na nima ya Pelegi, yandi butaka bana ya nkaka ya babakala ti ya bankento. Ebere-Pelegi Ndonga ya iya na nima ya Semi. [*Bana tuba, ‘Mosi, zole, tatu, iya.’*]

Pelegi me lungisaka bamvula 30. Yandi butaka mwana-bakala na yandi zina ya Reu. Na nima, Pelegi zingaka diaka bamvula 209. Yandi mpi butaka bana ya nkaka ya babakala, ti ya bankento. Pelegi-Reu Ndonga ya tanu na nima ya Semi. [*Bana tuba, ‘Mosi, zole, tatu, iya, tanu.’*]

Reu kwelaka ntangu yandi vandaka kaka jeune. Yandi butaka mwana-bakala ya ntete na yandi ntangu yandi me lungisa kaka bamvula 23. Zina ya mwana Serugi. Na nima, yandi zingaka diaka bamvula 207. Yandi butaka diaka bana ya nkaka ya babakala ti ya bankento. Reu-Serugi Ndonga ya sambanu na nima ya Semi. [*Bana tuba, ‘Mosi, zole, tatu, iya, tanu, sambanu.’*]

Serugi vandaka na bamvula 30 ntangu yandi butaka mwana na yandi ya ntete Nahore. Na nima, yandi zingaka diaka bamvula 200. Bonso konso ndonga ya bantu na ntuala na yandi, yandi butaka bana ya nkaka ya babakala ti ya bankento. Serugi-Nahore Ndonga ya nsambwadi na nima ya Semi. [*Bana tuba, 'Mosi, zole, tatu, iya, tanu, sambanu, nsambwadi.*]

Nahore vandaka na bamvula 29 ntangu yandi butaka mwana na yandi Tera. Na nima, yandi zingaka diaka bamvula 119, ti yandi butaka bana ya nkaka ya babakala ti ya bankento. Nahore-Tera Ndonga ya nana na nima ya Semi. [*Bana tuba nde, 'Mosi, zole, tatu, iya, tanu, sambanu, nsambwadi, nana.*]

Tera zingaka bamvula 70, ebuna yandi butaka bana tatu ya bakala mbala mosi : Abrami, Nahore, ti Arani. Tera-Abrami Ndonga ya uvwa na nima ya Semi. [*Bana tuba nde, 'Mosi, zole, tatu, iya, tanu, sambanu, nsambwadi, nana, uvwa.*]

Beto lenda vukisa bamvula ya bantu yai yonso zingaka ntangu bo butaka mwana ya ntete ya bakala na bo. Yo me sala kaka bamvula 339 na nima ya masa ya ndola me mana ti bo basikaka na bwatu. Kansi bantu me kuma mingi. Bo zingaka bamvula mingi, ti bo yonso butaka bana mingi ya bakala ti ya bankento.

Beto mona nde, Nzambi bingaka Abrahami, ti yandi kumaka tata ya lukwikilu. Tera-Abrami Ndonga ya uvwa na nima ya Semi.

Nzambi silaka nde Mesia-Mvulusi ta kwisa na fami na yandi, Abrahami. Na verse ya ntete ya Kuwakana ya Mpa, Matayo kapu ya ntete, nzila ya kutanga ya ntete, beto tanga : “Yesu vandaka muntu ...ya dikanda ya Abrahami.” Ee, Yandi fweti vanda muntu ya dikanda ya Abrahami, sambu Yandi vandaka Mesia ya Nzambi silaka ntama. Nzambi silaka kutinda Mvulusi sambu na kugulusa beto. Nzambi silaka nde Yandi ta butuka na kati ya fami ya Abrami.

O, matondo, Nzambi, sambu Nge me tinda Yesu kuvanda Mvulusi na beto !

Ndinga ya kulonguka bubu yai : ndonga

Yula bana kana nge me tangila bo histoire ya Bible :

- Nzambi silaka kutinda Mesia-Mvulusi na kati ya fami ya nani ? (Abrami)
- Abrami butamaka na fami ya nki mwana ya Noa ? (Semi)
- Bantu kumaka mingi sambu muntu mosi butaka bana mingi, to sambu bo yonso butaka bana mingi ? (Bo yonso butaka bana mingi.)

Yula bana ntangu nge ke songa bo foto :

- Bantu yai tatu ya beno ke mona na zulu ya foto, beno banza nde bo kele banani ? (Bana tatu ya Noa—Yafeti, Kami, ti Semi)
- Na nsi ya bana tatu, beno mona bonso kimvuka ya bantu. Beno banza nde yai kele banani ? (Bana ya bo me buta)
- Na nsi ya foto ya Semi, nge mona kima mosi ya nkaka. Yo kele nki ? (Foto ya Yesu)
- Yai ke songa nki ? (Yesu butukaka na dikanda ya Semi.)

Mwa-seneti :

Muntu mosi lwata bonso Yesu, kansi yandi bikala na nganda ya salle ti ntangu me lunga.

Songa mwana mosi nde, « Nge keke Yafeti, mwana ya Noa. » Yafeti telama. Yandi songa mwana mosi, yandi tuba nde, “Mono me buta nge. » Mwana yina telama na nima na yandi. Yandi tula diboko na dipeka. Mwana yina sala kiteso mosi na mwana ya nkaka, ti yo landa tii ntangu bo yonso ke telama. (Bo lenda sola babakala ti bankento.) Na nima, bo yonso tuba nde, “Fami ya Yafeti—fami ya nene!” ti bo bula maboko.

Songa mwana mosi nde, “Nge keke Kami, mwana ya Noa.” Kami telama. Sala kiteso mosi. Na nsuka, bo yonso tuba nde, “Fami ya Kami—fami ya nene!” ti bo bula maboko.

Songa mwana ya nkaka nde, “Nge keke Semi, mwana ya Noa.” Semi telama. Sala kiteso mosi. Muntu ya nsuka ya bo sola, tuba nde, “Semi butaka Abrami, tata ya lukwikilu, nkaka ya Yesu Kristo.” Bo yonso tuba nde, “Fami ya Semi—fami ya nene !” ti bula maboko. Ntangu yina, “Yesu” kota ti simba dipeka ya “Abrami.”

Bana yonso yimba,

“E,e,e, kiese aya! Mwana-Nzambi mene kuma awa. Kiese awa !”

Kuyimba : (Ton: The Wheels on the Bus Go Round and Round)

Tata Yafeti butaka bana, butaka bana, butaka bana
Ti bana na yandi butaka bana.
Dikanda ya nene.

Tata Kami butaka bana, butaka bana, butaka bana
Ti bana na yandi butaka bana.
Dikanda ya Afrika !

Tata Semi butaka bana, butaka bana, butaka bana
Ti bana na yandi butaka bana.
Dikanda ya Yesu ! (Boka: Mesia !) Dikanda ya Yesu.

Yesu, Ngulusi na beto yonso, beto yonso, beto yonso
Yesu, Ngulusi na beto yonso
Yesu Mesi-ia

Bisambu :

Tata Nzambi, merci mingi sambu Nge tindaka beto Yesu Kristo kugulusa beto. Yandi Mvulusi ya kitoko. Yandi Mwana na Nge. Matondo mingi sambu Nge tindilaka beto Yandi.

Bambuka marche :

Bana landa moniteur tambula na ritima na bisika mingi. Mbala na mbala, moniteur kanga ti boka, « Bambuka ! » Bana boka mpi, « Bambuka ! » Moniteur nde : « Yesu Mesia ! » ti bana repeter yo. Na nima bo landa diaka kutambula na ritima, ti kusala bageste mutindu na mutindu.

Bansaka :

Binga bazina ya bambuta ya Abrami (ti ya Yesu) yai. Konso ntangu nge binga zina, mwana mosi kwisa na ntwala “kuvanda” muntu yina.

Shemi
Arpaksadi
Shelah
Ebere

Pelegi
Reu
Serugi
Nahor

Tera
Abrami

Kana bana kumi yina me telama na ngonga, nge telama na kati ya Shemi ti Arpaksadi, nge tuba nde, Na nima ya Semi, ndonga ya ntete, Shemi ti mwana na yandi. Bana repeter kaka nde « Ndonga ya ntete. »

Nge telama na kati ya Arpaksadi ti Shelah ti simba mapeka na bo, nge tuba nde, Na nima ya Semi, ndonga ya zole. Bana repeter nde, « Ndonga ya zole. »

Landa kusala kiteso mosi tii Tera ti Abrami, ndonga ya uvwa (9).

Na nima, ‘Yesu’ kota na nima ya Abrami. Nge tuba nde, “Abrami, nkaka ya Yesu Kristo.” Bana repeter yo.

Bo manisa kuyimba, “Yesu, Nduku ya Bana.”

LESO 35 REVISIO

Sambu na sala revisio ya baleso yai yonso, songa bafoto na ndonga, yantika ya lesu ya ntete ya serie yai. Bana tendula nani kele na foto ti nki ke salama na konso foto. Yika badetail ya nkaka ya nge mona mfunu.

Bana mpi lenda tuba diaka bandinga yonso ya Bible ya kubambuka. Nge yantika na ndinga mosi to zole, ebuna bo meka kumanisa yo. Kana bo mona yo mpasi, yika ndambu bandinga ya nkaka ti bo meka diaka.

Na kati-kati, yimba ndambu bankunga ya ke tadila baleso yai.